

Aký je názor petržalských a zároveň mestských poslancov? Podľa Adama Sarlósa ide o najkomplexnejšie participovanú urbanistickú štúdiu, Ján Karman si myslí, že všetky jej pozitíva zatieňuje nepochopenie potrieb Petržalčanov.

ŠTÚDIA CENTRÁLNEJ ROZVOJOVEJ OSI: ČO SI O NEJ MYSLIA PETRŽALSKÍ POSLANCI

STR. 14 - 15

Číslo 5/2023 | Ročník 5 | Máj 2023 | petrzalka.sk

Príbudol trávnik aj nové prezliekacie kabínky. | FOTO: Ivana Vrablová

VEĽKÝ DRAŽDIAK SA VO VEĽKOM PRIPRAVUJE NA LETO

STR. 11

EDITORIÁL: PETRŽALKA MENÍ IHRISKÁ NA KRAJŠIE A BEZPEČNEJŠIE

V súčasnosti máme v správe 55 verejných detských ihrísk (VDI). Niektoré už prešli celkovou revitalizáciou, ďalšie na ňu čakajú. Petržalka postupne vymieňa staré herné prvky, ktoré sú opotrebované alebo konštrukčne nevyhovujúce, keďže boli vyrobené v čase, keď platili iné normy (ako v prípade mnohých prvkov z obdobia budovania petržal-

sých sídlisk). Riešiť treba aj úpravu dopadových plôch – na mnohých ihriskách sú totiž preliezky v blízkosti betónových múrikov alebo priamo na asfalte či betóne. V rámci postupnej revitalizácie ide teda o kompletnú výmenu herných prvkov a úpravu dopadových plôch tak, aby detské ihriská zodpovedali súčasným bezpečnostným požiadavkám.

Anna Vsetečková
odborná referentka
investičných
činností MiÚ
Petržalka

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI

Kolegovia z oddelenia životného prostredia sa starajú o to, aby bola Petržalka naozaj zelená a čistá. Vzhľadom na jej rozlohu – takmer 30 štvorcových kilometrov – je to vskutku heraklovská úloha.

STR. 4 - 5

PRIESTORY NA HRANIE RIEŠILI VYZNAMNÍ ARCHITEKTI

Projektovanie detských ihrísk bola počas budovania Petržalky hotová veda. Na ich výslednej podobe sa podieľali športoví odborníci aj psychológovia.

STR. 8 - 9

MALÍ MILOVNÍCI ZNÁMOK

Jediný filatelistický klub pre deti a mládež v Bratislave nájdete práve v Petržalke. Aktuálne využíva priestory miestnej knižnice na Prokofievovej 5.

STR. 17

NOVINY NAŠA PETRŽALKA NÁJDETE AJ NA INTERNETE.
NASKENUJTE QR KÓD A ČÍTAJTE ONLINE

PRIESKUM V MESTSKEJ ČASTI PETRŽALČANOM PREKÁŽA STAV CIEST A CHODNÍKOV, NAOPAK OCEŇUJÚ MOŽNOSTI REKREÁCIE A INFORMOVANOSŤ

Vyplyva to z dotazníkového zisťovania organizovaného mestskou časťou Bratislava-Petržalka v júni a júli 2022 v rámci prípravy programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Miestny úrad Petržalka už niekoľko mesiacov pripravuje aktualizáciu svojho strategického dokumentu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) s názvom Petržalka 2029.

Koncepciu na obdobie piatich až siedmich rokov potrebuje vypracovať a implementovať každá slovenská samospráva, pretože určuje ďalšie smerovanie jej rozvoja. Obsahom PHSR sú tak okrem iného aj prioritné ciele, ktoré chce obec dlhodobo rozvíjať s ohľadom na potreby verejnosti.

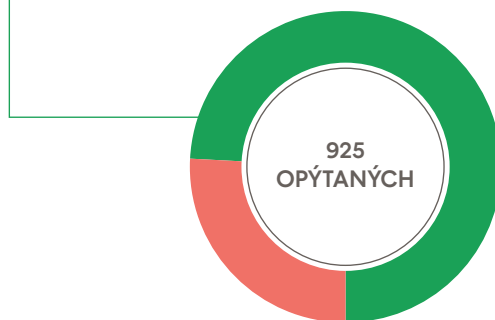
SEDEM PRIORÍT

Petržalka si v pláne rozvoja na najbližších sedem rokov stanovila sedem priorít, ktoré priamo spadajú do jej kompetencií a rozpočtu: **školsťvo, mobilita, ekológia, investície, sociálna práca, kultúra a šport**. Na vypracovanie dokumentov v rámci **PHSR na roky 2023 – 2029** poslúžia aj dáta z anonymného dotazníka, ktorý mohli obyvatelia aj návštevníci Petržalky vyplňať v júni a júli 2022 na webe PLAN.PETRZALKA.sk alebo vypísaním tlačenej formulára.

Dotazník pozostával zo 42 krátkych otázok, zväčša s preddefinovanými možnosťami, ktoré boli zamerané na najdôležitejšie oblasti verejného záujmu. Prieskumu sa zúčastnilo **925 respondentov** z radov dospelšej populácie Petržalky, pričom najpočetnejšou skupinou

POZITÍVNE OBLASTI

- DOSTUPNOSŤ REKREÁCIE V PETRŽALSKEJ PRÍRODE
- DOSTUPNOSŤ INFORMÁCIÍ O DIANÍ V PETRŽALKE
- KVALITA POSKYTOVANÝCH INFORMÁCIÍ
- DOSTUPNOSŤ SLUŽIEB V OBLASTI FINANČNÉHO SEKTORA
- DOSTUPNOSŤ SLUŽIEB V OBLASTI STAROSTLIVOSTI O Telo

PROBLÉMOVÉ OBLASTI

- STAV CHODNÍKOV
- STAV CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÍ
- DOSTUPNOSŤ VEREJNÉHO PARKOVANIA
- SPOKOJNOSŤ SO ZAVÁDZANÍM REGULOVANÉHO PARKOVANIA
- BEZBARIÉROVOSŤ CHODNÍKOV

Grafika: MiÚ Petržalka

boli ľuďia vo veku 30 až 39 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním, ktorí v Petržalke bývajú viac ako 10 rokov. Pomer žien a mužov bol podobný, ako je ich zastúpenie v celej populácii Slovenska.

KRITIZOVANÉ OBLASTI

Až tri štvrtiny respondentov (presne 686) vnímajú celkový rozvoj mestskej časti za posledných päť rokov pozitívne. Stále však vidia priestor na zlepšovanie niektorých oblastí.

Najviac ľuďí je nespokojných so stavom **chodníkov a ciest**, dostupnosťou parkovania, zavádzaním parkovacej politiky a kvalitou cyklotrás. Ďalšími oblasťami, ktoré respondenti vnímajú kriticky, sú chýbajúca **bezbariérovosť chodníkov** pre kočky a invalidné

vozíky, nedostatočná čistota verejných priestranstiev, ale aj **počet výbehov pre psy**. Menšia časť zapojených v prieskume považuje za problémovú aj dostupnosť zdravotnej starostlivosti alebo potrebnej infraštruktúry pre cyklistov.

Všetky zmienené oblasti s výnimkou zdravotnej starostlivosti patria z väčšej alebo menšej časti aj do kompetencie mestskej časti.

POZITÍVNA SPÄTNÁ VÄZBA

Z desiatich najčastejšie pozitívne hodnotených oblastí sa na prvej priečke ocitli **možnosti rekreačného a voľnočasového využitia** v petržalskej prírode, a to aj vďaka okolitým lužným lesom, Veľkému Draždiaku či Chorvát-skemu ramenu.

Na druhej priečke s viac ako 80-percentnou spokojnosťou sa

umiestnila **dostupnosť a kvalita poskytovaných informácií** o dianí v Petržalke prostredníctvom oficiálnych komunikačných platforiem miestneho úradu, akými sú napríklad samosprávne noviny Naša Petržalka, web či sociálne siete.

Petržalčania a návštevníci sú spokojní aj s **občianskou vybavenosťou**, najmä so službami v oblasti finančného sektora, telekomunikácií (pošty, banky, poisťovne...), ale aj starostlivosti o telo (kaderníctva, masáže, kozmetické salóny...). V rebríčku najlepšie hodnotených sa ocitli služby poskytované **Miestnou knižnicou Petržalka** a dobrá dostupnosť verejných **detských ihrísk**.

Respondenti si chvália aj dobrú **starostlivosť o zeleň** – orezy stromov a kríkov, kosenie, sadenie kvetov, a pod., a tiež verejné športoviská.

ČO BUDE ĎALEJ?

Zobierané dáta v kombinácii s ďalšími budú využité pri formulovaní cieľov a priorít rozvoja Petržalky na nasledujúcich sedem rokov.

„V priebehu apríla a mája 2022 *zasadnú pracovné skupiny k strategickému rozvoju* priorit vrátane prehladu konkrétnych projektov by mali byť predstavené kom com júna 2023,“ prezrádza **Daniela Gáliková**, poverená vedením referátu projektového riadenia, ktorý Plán Petržalka 2029 zastrešuje.

Obsah strategického dokumentu má byť finalizovaný v priebehu troch mesiacov - júl až september. Po zapracovaní všetkých pripomienok bude PHSR Petržalka 2029 prerokovaný aj na miestnom zastupiteľstve. Termín je predbežne stanovený na október 2023.

Mária Halašková

MÁTE NAJKRAJŠIU PREDZÁHRADKU? DAJTE NÁM O NEJ VEDIET' A VYHRAJTE

V Petržalke sa už pomaly stáva zvykom, že spolu s rozkvitnutými rastlinami prichádza v tomto období aj súťaž o najkrajšiu predzáhradku pred bytovými domami. Miestny úrad Bratislava-Petržalka chce týmto spôsobom oceniť neúnavnú prácu obyvateľov, ktorí kopú, presádzajú, polievajú, len aby všetkým ostatným sprostredkovali vizuálny zážitok a príjemný pocit v uponáhľanosti každého dňa.

Do druhého ročníka súťaže o najkrajšiu petržalskú predzáhradku sa môže zapojiť každý Petržalčan – stačí len vyplniť údaje o sebe a svojej záhradke a priložiť zopár fotografií, ktoré vystihujú výnimočnosť kvitnúceho diela. Urobiť tak môžete do 31. mája prostredníctvom online formulára alebo prihlášky, ktoré nájdete na stránke mestskej časti.

Vypísanú prihlášku je možné zaslať na mail predzahradky@petrzalka.sk, ale tiež poštou na adresu Referát zelene, Miestny úrad BA-Petržalka, Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava.

Tak ako vlani, aj tentoraz bude pre najinvenčnejších záhradkárov prichystaná odmena, a to v hodnote 100 eur pre prvé miesto, 75 eur pre druhé a 50 eur pre tretieho najúspešnejšieho.

PETRŽALKA VYCHÁDZA ZÁHRADKÁROM V ÚSTRETY

Záhradkári, ktorí sa ešte necítia na to, aby prihlásili svoju predzáhradku do súťaže, pretože

Predzáhradka na Wolkrovej 31, ktorá sa zúčastnila minuloročného ročníka súťaže. FOTO: Archív MiU Petržalka.

na nej potrebujú ešte popracovať alebo jednoducho tí, ktorí len chcú zveľaďovať svoje okolie, majú možnosť požiadať o pomoc pri revitalizácii predzáhradky novou výsadbou trvaliek, drevín alebo rekonštrukciou trávnikových plôch od mestskej časti. „V rámci referátu zelene vždy pozitívne vnímame akýkoľvek záujem obyvateľov o skrášlenie okolia. Od začiatku roka sme pomohli rastlinným alebo iným materiálom viac

ako šestnástim žiadateľom o rekonštrukciu predzáhradky,“ hovorí vedúci referátu zelene miestneho úradu Adrián Ševeček.

Podmienkou poskytnutia materiálov je zaslanie vyplnenej žiadosti o rekonštrukciu, ktorú každý záujemca nájde na webovej stránke petrzalka.sk.

Ivana Vrabľová

OD 17. MÁJA OPÄŤ FUNGUJE BEZPLATNÁ PRÁVNA PORADŇA

Na konzultáciu sa treba objednať vopred

Bezplatná právna poradňa Petržalka v budove miestneho úradu v Centrum Technopol bola od januára tohto roku dočasne mimo prevádzky. Od stredy 17. mája sa však vďaka spolupráci s novými partnermi právna pomoc pro bono, teda bezodplatne, vracia späť pre všetkých Petržalčanov a Petržalčanky v núdzi.

Naša samosprávna poradňa bude fungovať tak ako doteraz, no o hodinu dlhšie – to znamená každú stredu od 13:00 do 17:00 v kancelárii č. 001 na prízemí Miestneho úradu Petržalka s výnimkou štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja. Na

polhodinové osobné stretnutie je potrebné objednať sa vopred, a keďže termíny sa rýchlo mihajú, neváhajte a na najbližší voľný termín sa registrujte už teraz. Stačí napísať alebo zavolať na: poradna@petrzalka.sk a 02/68 288 818 alebo 02/68 288 819.

Sme veľmi radi, že aj najľudnatejšia mestská časť v Bratislave môže v spolupráci s odborníkmi na legislatívu znova poskytovať svojim obyvateľom bezplatné právne poradenstvo a pomáhať tak tým, ktorí to potrebujú najviac. A to aj vďaka našim šikovným kolegyniam a kolegom z právneho referátu.

Viac informácií nájdete na PETRZALKA.SK/PORADNA.
Silvia Šimeková

ZBER KOMUNÁLNYCH ODPADOV S OBSAHOM ŠKODLIVÝCH LÁTKOK

Staré náterové hmoty, pesticídy, oleje a tuky, ale aj vyradené elektrické a elektronické zariadenia môžu Petržalčania, fyzické osoby – nepodnikatelia – bezplatne odovzdať v rámci špecializovaného zberu komunálneho odpadu s obsahom škodlivých látok. Zber organizuje Hlavné mesto SR Bratislava v spolupráci s OLO, a. s., spoločnosťou Arguss a petržalskou samosprávou.

V Petržalke sa zber uskutoční v sobotu 27. mája od 10:30 do 12:30 na Ovsíštskom námestí 1 (vedľa potravín Terno).

Obyvatelia Bratislavy môžu tento druh odpadu bezplatne odovzdať po celý rok na Zbernom dvore OLO na Starej Ivanskej ceste 2 od pondelka do soboty v čase 8:00 – 18:00.

Čo môžete priniesť

staré náterové hmoty • odpadové rozpúšťadlá • pesticídy • oleje a tuky • batérie a akumulátory, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť • vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky (chladničky, mrazničky a pod.) • vyradené elektrické a elektronické zariadenia a spotrebiče (počítače, televízory, monitory, žehličky, práčky, mixéry a pod.)

Tekuté látky musia byť v uzavretých v pevných obaloch a maximálne množstvo takto odovzdávaného odpadu je 5 kg/osoba.

Martina Štefániková

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI: FAUNA, FLÓRA AJ PORIADOK. TO SÚ ÚLOHY „ŽIVOT(K)A“

Starajú sa o to, aby bola Petržalka zelená a čistá. Vzhľadom na jej rozlohu (podľa Štatistickej ročenky Bratislava 2022 sa rozprestiera na 28,7 štvorcových kilometroch) je to vskutku heraklovská úloha. „Čo sa týka životného prostredia, všetko so všetkým súvisí, tým pádom životné prostredie sa dotýka absolútne každej stránky života v mestskej časti,“ potvrdzuje vedúca petržalského oddelenia životného prostredia a územného rozvoja **Miriám Kamhiyehová**. Šírku agendy zväčšuje aj skutočnosť, že v Petržalke nájdete okrem sídliskovej zelene aj vodné plochy, dunajské ramená či lužné lesy. To všetko má na starosti – v rámci svojich kompetencií – „životko“ a jeho jedenásť zamestnancov a zamestnankyň.

Oddelenie zastrešuje viaceré referáty, okrem zelene a čistoty a poriadku doň patrí aj referát GIS a územného rozvoja. „Aj keď sa možno na prvý pohľad zdá, že to nemá veľa spoločného, opak je pravdou. GIS nám pomáha pri zefektívnení evidencie a údržby majetku, či už ide o zelené plochy, dreviny – napríklad aktuálne mapujeme invázne stromy na našom území –, alebo mobilizáciu, teda koše, lavičky. Vďaka tomu dokážeme nastavovať starostlivosť a verím, že do budúcnosti aj plánovať rozvoj územia,“ vysvetľuje Kamhiyehová.

NA STROMOCH NÁM ZÁLEŽÍ

O stromy, kry a ďalšiu výsadbu sa v Petržalke stará referát zelene. Pravdaže, nielen o to, ibaže to je pre verejnosť najviac viditeľné. Navyše realizuje takzvaný prenesený výkon štátnej správy, kam spadá napríklad posudzovanie vplyvov na životné prostredie EIA (zjednodušene povedané: je to ne-

Tím oddelenia životného prostredia. Zľava: Barbora Bajusová, Terézia Mešičková, Tatiana Rattayová, Miriám Kamhiyehová, Adrián Ševeček, Zuzana Brzová, Dagmar Krempaská, Ľubica Boršová, Tatiana Hajčík Stanová a Andrej Pažitný. | FOTO: Ivana Vrabľová

vyhnutné vždy, keď sa pripravuje väčší zásah do životného prostredia, napríklad stavba), povoľovanie vodných stavieb pre fyzické osoby (studne) a povoľovanie výrubov s určením podmienok na náhradnú výsadbu.

Výrubu sú ošemetná téma. Aj preto, že verejnosť často pochybuje o ich opodstatnenosti. „Na zeleni nám záleží, na výrubu idú vždy len dreviny, ktoré sú v poslednom štádiu. Kým je možné, snažíme sa ich zachrániť – zdravotným orezom, zmenšením koruny a podobne,“ vysvetľuje **Adrián Ševeček**, vedúci referátu zelene a dodáva, že výrubu drevín vo svojej správe si Petržalka ani nemôže povoliť sama, môže to urobiť len iná mestská časť, ktorú určí okresný úrad.

Jeho kolegovia, odborníci na zeleň, majú rozdelené „rajóny“ a v rámci nich zdravotný stav

drevín pravidelne kontrolujú. V prípade pochybností si vyžadujú posudok aj od nezávislých expertov. „Podmienkou výrubu – pokiaľ nejde o invázne dreviny – je adekvátna náhradná výsadba. Každý vyrábaný strom musíme nahradiť nielen my, ale aj všetky subjekty, ktorým výrub povolíme.“ Ak to nie je možné, určí sa finančná náhrada. Tá sa môže následne použiť výlučne na starostlivosť o zeleň.

MARHULE SA NEVRÁTIA

„Povedala by som, že sme vlastne záhradníci, ktorí petržalskú zeleň udržiavajú, aby bola pekná, funkčná a v dobrej kondícii,“ hovorí **Dagmar Krempaská**. Mimochodom, sú stromy v Petržalke v dobrom

stave? „Ich stav je primeraný veku a stanovištiu. Veľká časť výsadby sa zakladala v začiatkoch budovania sídliska a treba sa zmieriť s tým, že každý strom, ktorý zasadíme, budeme musieť raz aj vyrúbať – keď príde jeho čas – a nahradiť ho novým.“

Pri výsadbe drevín sa snažia zachovať prirodzený ráz krajiny – Petržalka leží v oblasti lužných lesov – no s ohľadom na sídliskové prostredie. „Krátkoreké vrby a topole sa na sídlisko nehodia, vyberáme skôr stromy charakteristické pre tvrdý ľub, teda jasene, javory,“ vysvetľuje Krempaská. Pri otázke na návrat povestných petržalských marhuľových stromov sa pousmeje. „Treba si uvedomiť, že kedysi mali inú funkciu, pestovali ich záhradníci, boli to úžitkové stromy, s cieľom vypestovať ovocie a predat' ho. No na sídlisku by ovocné stromy spôsobili skôr problémy – ovocie padá, hnije a láka osy,

ktoré môžu byť pre ľudí nebezpečné,“ zdôvodňuje.

PETRŽALSKÉ PREDZÁHRADKY

Milým petržalským špecifikom sú predzáhradky. Spríjemniť prostredie pred panelákmi pomáha obyvateľom špeciálny projekt Petržalské predzáhradky a kolegyňa **Terézia Mesíčková**. „Obyvatelia nás prostredníctvom projektu môžu požiadať o úpravu predzáhradky, alebo o vybudovanie novej. Niekedy sa dohodneme, že im iba doplním materiál, inokedy pomôžem aj s vypracovaním projektu novej záhradky, poradím, aké rastliny je vhodné vysadiť,“ približuje Mesíčková. Ak sa všetci na všetkom zhodnú, mestská časť nakúpi rastliny a predzáhradku spolu s obyvateľmi vysadí.

Mesíčková však pripomína, že ak si chcú obyvatelia založiť novú predzáhradku, musia mať súhlas vlastníka pozemku. Obyvatelia majú možnosť si požiadať o pomoc mestskej časti pri revitalizácii. Je potrebné podať si žiadosť na referát zelene.

A ešte predtým musí zámer odsúhlasiť nadpolovičná väčšina nájomníkov – keďže vysadením sa kolotoč starostlivosti nekončí, naopak začína, lebo „obyvatelia sa zaväzujú, že sa budú o predzáhradku starať a polievať ju pitnou vodou“. No a ak sa o ňu starajú naozaj dobre a s láskou, majú šancu zvíťaziť v pravidelnej súťaži súťaži o **Najkrajšiu petržalskú predzáhradku**, ktorá v Petržalke prebieha aj v týchto dňoch. Viac sa o nej dozviete na s. 3.

PÁTRANIE PO SKLÁDKACH

„Primárne máme na starosť dve všeobecne záväzné nariadenia (VZN) – VZN o čistote a poriadku a VZN o niektorých podmienkach držania psov,“ hovorí vedúca ďalšieho vyťaženého referátu „životka“ – čistoty a poriadku **Tatiana Hajčík Stanová**. Teritórium Petržalky si spolu s dvoma kolegyňami – **Lubicou Boršovou** a **Zuzanou Brzovou**

– podelili na tri časti. Poznajú ich ako svoju dľaň, napokon, pravidelne ich prepátrávajú kilometer po kilometri a kontrolujú, či sa niekde netvorí nelegálne skládky, či nie sú zničené nové smetné koše, či sa po voľných priestranstvách nepovaľujú smeti. „Vždy je lepšie robiť veci preventívne, ako reagovať na podnet nabehvaného obyvateľa,“ dopĺňa Boršová.

Zaujímajú ich aj stav kontajnerových stojísk, hoci to nespadá do kompetencií Petržalky, keďže komunálne odpady rieši hlavné mesto a samotné stojiská zas správcovské spoločnosti bytových domov. Miestny úrad však nehrá mŕtveho chrobáka a obyvateľom pri riešení tohto problému podáva pomocnú ruku. „Máme dotačnú schému na kontajnerové stanoviská, v rámci ktorej vykonávame aj konzultačnú činnosť, takže vieme poradiť, pomôcť, ako najlepšie stojiská riešiť tak, aby spĺňali potrebné kritériá,“ hovorí Stanová.

POMOC OBYVATEĽOV

Dvakrát ročne mestská časť organizuje zber veľkoobjemného odpadu, podieľa sa aj na príprave ďalších špecializovaných zberov – napríklad elektroodpadu či komunálneho odpadu s obsahom škodlivých látok z domácností.

Zbavovať sa neželaného odpadu pomáhajú referátu aj viaceré občianske združenia či aktívni obyvatelia. „Poskytneme im vrecia, rukavice a s pomocou oddelenia správy verejných priestranstiev (OSVP) následne vyberaný odpad odvezieme. Aj mnohí starší Petržalčania sa takto starajú o priestranstvá pred bytovými domami a sme im za to veľmi vďační,“ približuje Brzová.

Mestská časť spolupracuje s obyvateľmi aj pri kompostovaní. „Pomohli sme záujemcom pri vybavení potrebných povolení, zasponzorovali sme aj nákup kompostérov. Komunitných kompostovísk je momentálne v Petržalke v prevádzke deväť, starajú sa o ne naše kompostmajsterky, dobrovoľníčky, ktoré usmerňujú obyvateľov, aby správne kompostovali,“ prezrádza Stanová. Kompost potom

Agendu petržalského „životka“ rozširuje aj skutočnosť, že na území mestskej časti nájdete nielen zeleň, ale aj vodné plochy či chránené územia. | FOTO: MlÚ Petržalka

môžu obyvatelia využiť do svojich domácich a balkónových záhrad.

priestranstiev. No a na starosti majú aj predaj rybárskych lístkov.

PSIA A PSÍČKARI

V Petržalke žije viac než osemtisíc psov. Je to odhad, keďže nie všetci obyvatelia si splnia povinnosť a za svojho štvornohého miláčika zaplatia daň. Dane však referát čistoty a poriadku nerieši. Stará sa o to, čo za tie dane obyvatelia od mestskej časti získajú. „Predovšetkým vrecká na psie exkrementy. Oproti minulým obdobiam sme ich počet priamo v teréne, na smetných košoch, navyšili z päťdesiat na päťsto kusov, aby sme zvýšili motiváciu občanov zbierať výkaly po ich psíkoch. Ďalšie vrecká vydávame platcom dane priamo na úrade,“ vypočítava Boršová.

Za tieto dane sa mestská časť stará aj o tri psie výbehy a realizuje bezplatné výcviky pre chlpáčov, ktorých majitelia riadne zaevidujú.

Psíky však nie sú jediné zvery, ktoré spadajú do povinností tohto referátu. Zabezpečujú aj iné činnosti v súvislosti s výskytom iných živočíchov na verejných priestranstvách. Vzhľadom na kompetencie však v tomto prípade ide skôr o postúpenie podnetu zodpovedným, či už ide o holuby, prípadne o túlavé zvieratá a odstránenie uhynutých zvierat z verejných priestranstiev. V rámci tejto agendy zabezpečujú aj plošnú deratizáciu verejných

KLIMATICKÁ ZMENA

Petržalka je dnes už zelené sídlisko. Oddelenie životného prostredia sa usilovne stará o to, aby zeleným aj ostalo. Okrem svojich bežných, každodenných činností intenzívne pracuje v spolupráci s inými útvarmi aj na vylepšeníach, ktoré si vyžadujú klimatické zmeny – rozširovaní zelených plôch, vodozádržných opatreniach, úpravách, ktoré pomôžu ochladzovať rozpálené plochy, akých je v mestskej časti stále dost. Okrem participovania na vlastných investičných činnostiach sa snažia usmerňovať v tomto smere aj súkromnú investičnú výstavbu. „Určite by sme radi budovali zelené strechy alebo zelené steny. No nie všade je to možné. Napríklad pri starých budovách nevyhovujú parametre, preto sa snažíme odporúčať ich realizáciu v rámci nových projektov,“ naznačuje Barbora Bajusová z referátu zelene. Všetko sa nedá zmeniť naraz, opatrenia treba najskôr vymedziť a následne realizovať postupne a systematicky – to je najlepší spôsob, ako urobiť z Petržalky zelenšie miesto pre život.

Martina Štefániková

POCHYBENIA Z MESTSKEJ FIRMY METRO RIEŠI AJ PETRŽALKA

Na aprílovom zasadnutí bratislavského zastupiteľstva predniesla hlavná kontrolórka mesta správu o výsledkoch kontroly v mestskej spoločnosti METRO, a. s. Správa okrem iného odhalila neoprávnené vyplácanie odmien niektorým zamestnancom, premrštené výdavky z „reprezentačného“ fondu bez uvedenia účelu použitia, neoprávnené, alebo lepšie nezdokladované využívanie služobného vozidla, absencia interných smerníc na udeľovanie odmien zamestnancom či nezrovnalosti v dochádzke. Uvedené nedostatky sa mali v magistrátnej spoločnosti METRO, a. s. diať aj v čase, kedy bola predsedníčkou predstavenstva **Michala Kozáková**. Z vedenia spoločnosti odišla na vlastnú žiadosť ešte vlni v novembri, dnes je 2. vicestarostkou v Petržalke. Kozáková sa obvineniam bráni, kontrolórke, vedeniu mestskej

firmy, hlavnému mestu aj Petržalke poslala otvorený list. Primátor Bratislavy Matúš Vallo deklaruje, že zodpovednosť vyodená už bola, keď sa bývalá predsedníčka predstavenstva vzdala funkcie.

Redakcia Našej Petržalky zisťovala, ako sa na kauzu pozerá aj starosta Petržalky **Ján Hrčka**.

Ako hodnotíte zistenia kontrolórky k pôsobeniu Michaly Kozákovaj v spoločnosti Metro?

Viacere podozrenia opísané v správe kontrolórky boli verejne známe už mesiace dozadu z e-mailov „z vonku“, ktoré boli adresované poslancom a primátorovi Bratislavy a týkajú sa nielen pôsobenia pani Kozákovaj, ale aj jej predchodcov. Aj na ich základe bola nariadená v Metre kontrola, ktorá teraz viaceré z nich považuje za oprávnené. Niektoré sa aj mne javia

z dostupných informácií ako vážnejšie a iné zase ako formálne alebo neodôvodnené, ale považujem ako mestský poslanec za dôležité, aby sa v prípade potvrdenia pochybení vyvodila zodpovednosť voči konkrétnym osobám. Pani Kozáková v spoločnosti Metro po zverejnení podozrení pred komunálnymi voľbami v októbri 2022 skončila, pokiaľ viem na vlastnú žiadosť, a akékoľvek ďalšie kroky má v rukách vedenie hlavného mesta.

Aký je postoj mestskej časti k týmto zisteniam v kontexte pôsobenia Kozákovaj vo funkcii vašej 2. zástupkyne?

Keďže ide o staršie podozrenia v mestskej firme, kde pani Kozáková už niekoľko mesiacov nepôsobí a týkajú sa aj pôsobenia bývalých vedení Metra, v mene mestskej časti k tomu z doteraz známych informá-

cií stanovisko – na rozdiel od môjho stanoviska z pozície mestského poslanca a starostu Petržalky – zaujať, pochopiteľne, nedokážeme.

Nezvažujete prehodnotiť fungovanie Kozákovaj na poste druhej vicestarostky?

Pokiaľ nebudem presvedčený, že priamo zodpovedá za akékoľvek závažné pochybenia v rámci jej pôsobenia v Metro, ktoré by vylučovali jej pôsobenie na našom úrade, považujem nateraz jej koniec vo vedení Metra na vlastnú žiadosť za dostatočné vyodenie zodpovednosti v tejto veci. Ako druhú zástupkyňu Petržalky som ju vo februári 2023 poveril do funkcie aj s mnohými pozitívnymi odporúčaniami od jej bývalých kolegov či zástupcov hlavného mesta v oblasti projektového riadenia a výstavby. Moje rozhodovanie o jej zotrvaní či nezotrvaní na pozícii vicestarostky sa teda bude odvíjať práve od jej pracovného prínosu pre Petržalku. **Jozef Rybár, Martina Štefániková**

INZERCIA

STAROSTA JÁN HRČKA A ZASTUPITEĽSTVO MESTSKEJ ČASTI
BRATISLAVA-PETRŽALKA VÁS POZÝVAJÚ NA 26. ROČNÍK

VSTUP VOĽNÝ

PETRŽALKA OPĀŤ VYZÝVA NA DOBROVOĽNÉ DAROVANIE KRVI

DARCOV JE MÁLO, POČET PRÍPADOV, KEĎ JU TREBA VŠAK NEUBÚDA

PODMIENKY PRE DAROVANIE KRVI

VEK A HMOTNOSŤ

- 18 – 60, resp. 65 rokov (pri pravidelnom darovaní),
- hmotnosť od 50 kg,
- dostatočná hladina hemoglobínu (muž viac ako 135 g/L, žena viac ako 125 g/L),

DOBRY ZDRAVOTNY STAV BEZ UŽÍVANIA LIEKOV

- prítušť a sa hormonálna antikoncepcia a hormonálna liečba pre zníženú činnosť štítnej žľazy,

BEZ ZÁKROKOV, ALERGIÍ, INFEKČNÝCH A CHRONICKÝCH CHORÔB

- po operáciách, endoskopických zákrokoch, podávaní

transfúzií, tetovaní a piercingu, kontakte s chorými na infekčnú žltáčku je potrebná pauza pol roka,

- alergici nedarujú v sezóne a pri ťažkostiach,
- po prechladnutí, chrípke a užívaní antibiotík minimálne po mesiaci; po borelióze o 2 roky, po prekonaní mononukleózy minimálne o rok,

MIMO MENŠTRUÁCIE A TEHOTENSTVA

NIE BEZPROSTREDNE PO CESTOVANÍ

- po návrate zo zahraničných ciest minimálne po mesiaci a viac.

Začiatkom júna sa uskutoční už 19. ročník Petržalskej kvapky krvi. Na konkrétny termín je potrebné prihlásiť sa vopred cez online rezervačný systém na webe samosprávy.

Darovanie krvi je prospešným a jednoduchým humánnym činom, ktorým môže zdravý človek pomôcť obetiam úrazov či nehôd, pacientom s leukémiou alebo iným ochorením krvných buniek.

Svoje o tom vie aj naša Petržalka, ktorá v spolupráci s Národnou transfúznou službou Slovenskej republiky (NTS SR) už tradične organizuje dobrovoľné darovanie krvi pod názvom **Petržalská kvapka krvi**.

V roku 2023 sa uskutoční v **Cik-Cak Centre na Jiráskovej 3**, a to už **6. júna od 8:00 do 12:00**.

Potrebná je však online rezervácia termínu prostredníctvom registračného formulára na webe **PETRŽALKA.SK/KVAP-KAKRVI** najneskôr do piatka **2. júna (vrátane)**. Maximálna kapacita je vďaka veľkému záujmu navýšená na 80 darcov.

AKTUÁLNE

DAROVANIE NIE JE PRE KAŽDÉHO

Darovať krv môžu v zásade všetci zdraví ľudia vo veku od 18 do 60 rokov s hmotnosťou od 50 kilogramov. Pravidelní darcovia môžu darovať až do veku 65 rokov, ak sú v dobrom zdravotnom stave.

Marcela Zacharová, vedúca oddelenia sociálnych vecí miestneho úradu, ktoré dobrovoľné podujatie zastrešuje, však upozorňuje na to, že aj v týchto prípadoch nie je darovanie krvi vždy samozrejmosťou. „Na vlaňajšej decembrovej kvapke krvi nemohli kolegovia z transfúznej stanice vybrať až 36 záujemcov, lebo nespĺňali základné kritériá

na darovanie krvi. Vstupná prehládka na mieste preukázala nízku hladinu hemoglobínu, krátky časový odstup medzi darovaniami či užívanie nevhodných liekov,“ informuje s tým, že napriek tomu sa im podarilo odobrať až 18 litrov vzácnej tekutiny.

Podľa NTS SR je krv potrebná po celý rok. „Posledné týždne evidujeme hraničné zásoby krvných skupín s negatívnym Rh faktorom. Sme preto veľmi radi, že sa uskutoční ďalší ročník Petržalskej kvapky krvi, keďže pravidelne je zo strany Petržalčanov o darovanie veľký záujem. Aj vďaka týmto darcom môžeme doplniť zásoby krvných prípravkov pre tých pacientov, ktorí sú na ňu odkázaní,“ uviedla Martina Frigová, riaditeľka marketingu a komunikácie NTS SR.

ZA DOBROTU DOBROTA

Okrem skvelého pocitu zo záchrany života dostane každý darca aj ďakovný list od starostu Petržalky **Jána Hřčku**. „Darovanie krvi je skutočným darom života, ľudským počínom, ktorý môže urobiť každý z nás,“ hovorí s poctou všetkým dobrovoľníkom šéf najľudnatejšej mestskej časti Slovenska, ktorý je takisto pravidelným darcom.

O darcov sa budú v priebehu trvania akcie starať zdravotné sestry z NTS SR spolu so zamestnancami oddelenia sociálnych vecí, ktoré okrem navodenia príjemnej atmosféry pre darcov zabezpečia i pitný režim a malé občerstvenie.

Mária Halašková

ČO ROBIŤ PRED ODBEROM KRVI

TEKUTINY

24 hodín pred odberom vypite min. 2 litre (vodu, minerálku, čaj, ovocné šťavy). Ráno pred odberom vypite 500 ml tekutín. Čierna káva je tiež povolená.

STRAVA

Na odber nechodte nalačno! 12 hodín pred odberom nejedzte tučné jedlá (syry, maslo, smotanu,

údeniny...). Vhodné sú sacharidové jedlá: ovocie, zelenina, sucháre, netukové pečivo, džem, med...

ODDYCH

Dbajte na to, aby ste boli od-dýchnutí, čerství, po výdatnom spánku, pretože váš fyzický stav sa odzrkadlí na kvalite krvi.

ČO NEROBIŤ PRED ODBEROM KRVI

BEZ FAJČENIA

Minimálne 6 hodín pred odberom nefajčite.

BEZ ALKOHOLU

Minimálne 12 hodín pred odberom nepite alkohol.

BEZ NÁMAHY

24 hodín pred odberom sa nevystavujte veľkej psychickej a fyzickej námahe, vynechajte tréningy a návštevu posilňovne.

Viac informácií na www.ntssr.sk

SÍDLISKOVÉ IHRISKÁ KEDYSI BUDOVALI VÝZNAMNÍ ARCHITEKTI PRELIEZKY BOLI ČASTO UMELECKÝMI DIELAMI

Hoci sa o Petržalke čoraz menej hovorí ako o betónovej džungli, prívlastok socialistického reliktu, v ktorom sa nemyslelo na človeka a jeho pohodlie, ale len na čo najrýchlejšie vybudovanie najväčšieho objemu bytov, stále úplne nevyrazil. No aj keď sa plány na moderné, priam futuristické sídlisko napokon neuskutočnili, alebo lepšie, boli značne oklieštené, architekti Stavoprojektu, ktorí na projektovaní Petržalky pracovali, vytvorili množstvo jedinečných, obdivuhodných a zapamätania hodných projektov.

Patria k nim aj detské ihriská.

VZOROVÉ PROJEKTY V ZRKADLOVOM HÁJI

Drvivá väčšina z nich už neexistuje, boli zničené užívaním a nahradené novými (alebo aj nie). Ich podoba ostala len v pamäti dnes už dospelých užívateľov na fotografiách alebo v článkoch v dobových časopisoch o architektúre a stavebníctve, ku ktorým sa bežne nedostanete.

Škoda, lebo je to zaujímavé čítanie a pozeranie.

Ihriská sa skrývali pod skratkou EVOS – exteriérové vybavenie obytných súborov (do EVOS patrili napríklad aj modulové prístrešky nad stojiskami na smetné koše či autobusové zastávky, pozn. aut.) a stáli za nimi predovšetkým dvaja významní slovenskí architekti – **Jozef Slíž** a **Eva Grébertová**.

S realizáciou sa začalo koncom 70. rokov, presne v roku 1979, kedy vznikli v Zrkadlovom háji prvé tri vzorové ihriská určené pre deti, mládež a dospelých. Ako napísali ich autori v časopise Projekt v máji 1979, „realizácia bude prebiehať formou užívateľského experimentu, ktorého cie-

Petržalské ihriská boli „zapustené v teréne, autori počítali s tým, že v zime deti využijú svah na sánkovanie. | FOTO: Ľubo Stacho

„Tom je overiť navrhované riešenia a u tých najlepších sústrediť sa na uplatnenie typizácie a tým umožniť bromaďnú výrobu.“ Hracie prvky zhotovil Slovsport Bratislava – podľa návrhov architektov, ktorí ich vytvorili na základe konzultácií so psychológmi, športovcami aj lekármi.

KONZULTOVALI AJ SO PSYCHOLÓGMÍ

Autori sa pritom snažili navrhnúť ihriská, ktoré by využívali nielen najmenšie deti, ale aj tínedžeri, a zároveň „umiest’ do praxe mnohé zaujímavé výsledky psychologickéj analýzy detskej hry, s ktorými sme sa podrobne oboznámili pri štúdiu tejto problematiky a vytvorit’ kvalitné riešenie

urbanistické priestory, ktoré deťom pomôžu vypestovať si pocit príslušnosti k istému miestu, ktorý relatívne úzka škála obytných domov tak potláča,“ ozrejmili v časopise Projekt.

Grébertová a Slíž pri tvorbe ihriská zobrali do úvahy viaceré dôležité aspekty. Ich priestory zapustili do terénu, čím nielenže vytvorili hlukovú bariéru, ale poskytl napríklad aj bonus v podobe svahu na sánkovanie v zimných mesiacoch či detský amfiteáter. Ihriská pre menšie deti situovali tak, aby na ne mohli rodičia dozerať z okien, väčšie deti s hlučnými hrami presunuli ďalej, na samostatné ihrisko s dozorom.

Pri zapracovaní hracích prvkov využil Jozef Slíž skúsenosti z tvorby dúbavského sídliska Pod-

vornice (1973) – kde sa úspešne testovala napríklad lanová sieť v tvare „zbortenej“ priamkovej plochy. V Petržalke sa objavila vo vylepšenej podobe – klasické laná upevnené na drevených stĺpoch, ktoré sa veľmi rýchlo opotrebovali nahradili laná oceľové, navlečené do gumených trubíc. Medzi novinky, ktoré sa skúšali práve v Petržalke, patrili napríklad pružinová preliezačka a priestorová konštrukcia na hojkanie a lezenie. Ďalšími invenčnými objektmi boli otáčavý drevený bubon osadený v oceľovej nosnej konštrukcii, po ktorom mohlo dieťa – držiak sa madiel – „bežať“.

Autori postupne vytvorili a otestovali viac ako 20 zostáv hracích prvkov, ktoré sa od roku

1983 začali sériovo vyrábať a boli použité aj v ďalších štvrtiach Bratislavy a mestách Slovenska.

HRACIE PRVKY AKO UMENIE

Napriek sériovej výrobe hracích prvkov neboli petržalské ihriská totožné. Okrem iného preto, že ich ozvlášťovali preliezky, šmykľavky, kolotoče či labyrinty, ktoré na objednávku vytvorili slovenskí sochári.

Patril k nim najmä sochár a dizajnér **Alexander Bilko- vič**. „Bilko vič mal v Petržalke viaceré hracie prvky zo sklolaminátu. Jeho diela majú nezameniteľný štýl, dizajnerský šmrnc, svoje minimalistické prvky, ktoré u nikoho iného nenájdete,“ približuje historička umenia **Sabína Jankovičová**, ktorá Bilko- vičove hracie prvky zaradila aj do svojho jedinečného projektu Súpis sóch (supissoch.sk).

Ako Jankovičová dodáva, pre mnohých sochárov bol dizajn „unikovou stratégiou, keďže v čase socializmu mnohí nemohli tvoriť.“ Boli medzi nimi napríklad **Peter Rol- ler**, **Zuzana** a **Oto Bachoríkovi**, alebo Jankovičovej otec **Jozef Jankovič**. „V prípade Bilko viča to však neplatí, dizajn totiž vystudoval. Bol sochár-dizajnér.“

Unikátne hracie prvky z lami- náty a sklolaminátu vytvoril Bilko- vič v 80. rokoch. Boli odlievateľné, a tým pádom ľahko replikovateľné. Žiaľ, do súčasnosti sa ich zachovalo už len zopár. „Pred dvoma rokmi bola zrekonštruovaná a pri Draždiaku opätovne inštalovaná oranžová šmykľavka v tvare mušle – vďaka OZ Konduktor a Martinovi Kleiblovi. Ďalšie tri šmykľavky sa stále nachádzajú v areáli Základnej školy na Hrobákovej ulici, kolotoč „ufo“ zasa pri ZUŠ na Topolčianskej. Tie sú už však zničené. Bolo by dobré ich tiež opraviť,“ uzatvára.

Martina Štefániková

Lanová sieť sa po prvý raz objavila v časti Dlhé diely. | FOTO: Lubo Stacho

PRACUJEME NA OBNOVE IHRÍSK

DÔVODOM SÚ AJ VYŠŠIE POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSŤ

Nové hracie prvky, bez- pečný povrch, dizajnové jedinečné pieskovisko.

Verejné detské ihrisko na Haanovej – jedno z 55 verejných ihrísk, o ktoré sa stará mestská časť Petr- žalka – prešlo komplexnou rekonštrukciou. Suma za obnovu sa vyšplhala na **120-tisíc eur**, financie išli z rozpočtu mestskej časti.

„Detské ihrisko je úplne vynovené, nič nezostalo v pôvod- nom stave. Najväčšiu zmenu predstavuje asi to, že pôvodný asfaltový povrch nahradil pružný, nárazy tlmiaci farebný dopadový povrch. Prvá fáza revitalizácie bola zrealizovaná ešte vlani na jeseň, druhá etapa bola ukončená v apríli. V priebehu mája sme doplnili ešte ďalšie lavičky a smetný kôš,“ upresnila **Anna Všeteczková** z petržalského

Vynovené ihrisko na Haanovej. Suma za rekonštrukciu sa vyšplhala na 120-tisíc eur. | FOTO: MiÚ Petržalka

referátu investičných činností.

NOVÉ HRACIE PRVKY, NETRADIČNÉ PIESKOVISKO

Revitalizácia teda výrazne zvýšila komfort ihriska aj bezpečnosť.

„Osadili sme viacero nových certifikovaných hracích prvkov, vrátane dvojvežovej zostavy so šmykľavkami, gymnastickej zostavy s lezeckou stenou, kerubmi, tyčou na šplhanie či hrazdou, závesných hojdačiek pre rôzne vekové kategórie detí, pružinových hojdačiek, kolotoča či balančnej dráhy,“

Pribudol tiež bezpečný povrch, ktorý tlmí nárazy – pružná dopadová plocha

z liateho EPDM materiálu. Nechýba na nej ani farebná grafika v podobe „skákacej škôlky“ s číslami.

Obnova zahŕňala aj úpravu deťmi obľúbeného kruhového pieskoviska. „Na povrch betónových múri- kov bol nanosený liaty EPDM materiál, ktorý zníži nebez- pečenstvo úrazu,“ vysvetľuje Všeteczková.

Betónové steny a nízky múrik dostal „novú fa-

sádu“, súčasťou obnovy sú ďalšie nové lavičky a smetný kôš.

SLÁVNOSTNE SA OTVORÍ V JÚNI

„Kompletná revitalizácia detského ihriska Haanova bola nevyhnutná najmä z bez- pečných dôvodov, pretože pôvodné herné prvky a dopadové plochy nespĺňali potrebné bezpečnostné normy. Herné prvky mali byť konštrukčne nedostatky alebo boli nevhodne umiestnené – napríklad v blízkosti betónových múrikov alebo na nevyhovujúcom povrchu,“ hovorí Všeteczková.

Hoci slávnostné otvore- nie je naplánované na jún, detské ihrisko je prístupné verejnosti už teraz.

Martina Štefániková

PRIHLÁSTE SA NA 5. ROČNÍK LETNEJ UNIVERZITY SENIOROV V PETRŽALKE

Ekonomická univerzita v Bratislave v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava-Petržalka píše ďalšiu, už piatu kapitolu letných príbehov pre seniorov s názvom PLUS – Petržalská letná univerzita seniorov. Po úspešných štyroch ročníkoch sa ten ďalší uskutoční v termíne od 7. júla do 17. júla 2023 v našom DK Zrkadlový háj.

AKTUÁLNE

TÉMY PREDNÁŠOK:

7. JÚL

Senior a marketing v letacom priemysle – dovoľenka 2023 | Prednášajúci: doc. Ing. Jozef Orgonáš, PhD., MBA

12. JÚL

Kalokagathia – harmónia tela a duše seniorov | Prednášajúci: Mgr. Ludvík Posolda

14. JÚL

Výročné zvyky v Prešporoku začiatkom 20. storočia | Pred-

SENIORI NEVÁHAJTE A PRIHLÁSTE SA
REGISTRÁCIA LEN DO 30. JÚNA

Petržalská
Letná
Univerzita
Seniorov

Viac informácií na petrzalka.sk/univerzita

nášajúca: Mgr. Katarína Nádaská, PhD.

19. JÚL

Milan Rastislav Štefánik, mnohorozmerná osobnosť modernej slovenskej histórie | Prednášajúci: PhDr. Ferdinand

Vrábel, Nadácia Milana Rastislava Štefánika

Záujemcovia o účasť na PLUS sa môžu prihlásiť najneskôr do **piatka 30. júna 2023** (vrátane). Viac informácií vrátane prihlasovacieho formulára nájdete na webe **PETR-**

ZALKA.SK/UNIVERZITA.

Seniori a seniorky sa do 5. ročníka PLUS môžu prihlásiť aj osobne v priestoroch Miestneho úradu Bratislava-Petržalka, Ekonomickej univerzity Bratislava a tiež Petržalskej klubovne aktívnych seniorov na Osuského 8. **Dávid Pavlík**

INZERCIA

VETERINÁRNA KLINIKA PETRŽALKA
EasyVet.sk
Mánesovo námestie 7

0903655648

- interná medicína
- preventívna medicína
- laboratórne vyšetrenia
- vyšetrenie krvi na počkanie
- inhalačná anestézia
- medicína drobných cicavcov
- dermatológia
- chirurgia mäkkých tkanív
- hospitalizácia

Spolupracujeme, sme jeden tím...

PRIMAVET.SK VETERINÁRNA KLINIKA RAČA
LionVet.sk
SpektráVet.sk Veterinárna ambulantia Ražňov
VESELÁ LABKA.SK ZVIERACÍ SALÓN

VEĽKÝ DRAŽDIAK SA VO VEĽKOM PRIPRAVUJE NA LETO

S príchodom teplého počasia začala mestská časť pripravovať na sezónu aj obľúbené petržalské letovisko.

Okrem poriadneho čistenia samosprávnych ulíc, strihania bujarých kríkov či spustenia prvej fázy kosby sa zamestnanci oddelenia správy verejných priestranstiev (OSVP) zamerali aj na zveľadenie obyvateľmi i návštevníkmi Petržalky vyhľadávanej lokality – Veľký Draždiak.

Ich pozornosti neušli predovšetkým prezliekacie kabínky, ktoré v minulosti, žiaľ, neušli ani pred vyčítaním vandalov. Až päť farebných prezliekarní vyrobených a osadených petržalskou údržbou v roku 2022 bolo nedávno zrekonštruovaných – poškodené plátno nahradili drevené dosky.

Petržalskí “makači” veria, že vďaka tomu vynovené kabínky vydržia o čosi dlhšie. „Nový materiál je odolnejší a veríme, že jeho prírodný vzhľad i trvanlivosť viac nebudú lákať rôznych kreatívov, ktorí si často v podguráženom stave myslia, že môžu všetko,“ hovorí Peter Slovák, poverený vedením OSVP.

NOVÝ TRÁVNATÝ KOBEREC

Ďalšou novinkou, ktorá nepochybne prispela k atraktivnosti Draždiaka, je nový zelený koberec. O jeho osadenie sa takisto postarali chlapi z petržalskej údržby. Samotnému položeniu novučičkého trávnik predchádzalo navezenie až štrnástich vozidiel zeminy s objemom osem metrov kubických.

Príprava na položenie trávnik trvala tri dni, ďalšie tri si vyžiadalo následné uloženie nového

Okolie Draždiaka pred letom mení dizajn. Pribudla tráva aj nové kabínky na prezliekanie. | FOTO: Ivana Vrabľová

trávnateho koberca v zelených pásoch s rozmermi 40 x 100 centimetrov. Na petržalskom pobreží tak pribudlo až 800 metrov štvorcových trávnik, ku ktorému sa nedávno pridali i ďalšie plochy.

Aby sa tráva dobre uchytila a slúžila svojmu účelu aj v lete, potrebuje pokoj a vlhku. Práve z tohto dôvodu lokalitu dočasne chráni železná oplotenie, ktoré, ak všetko pôjde podľa plánu, mestská časť po šiestich týždňoch odstráni. Dovtedy bude ešte nová zelená denne v čase od polnoci do skorého rána v pravidelných intervaloch nasávať zadarmo vodu zo studne, ktorú samospráva poskytuje miestny Beach Volley Club.

PRIBUDNÚ ĎALŠIE VYLEPŠENIA

Mestská časť do budúcnosti avizuje ďalšie vylepšenia. Zatiaľ sú však v štádiu plánov a nápadov, preto nateraz nechce prezradiť podrobnosti. Zároveň apeluje na verejnosť, aby dodržiavala pravidlá slušného správania. „Ďakujeme, že rešpektujete nepísané pravidlá a neničíte spoločný majetok. Veríme, že sa vám novinky pri našom petržalskom mori páčia a že si ich všetci spolu počas nadchádzajúcej sezóny poriadne užijeme,“ uzatvára Slovák.

Silvia Šimeková

INZERCIA

RENOVÁCIE
SCHODOV
AJ VO VAŠOM
PANELÁKU

LM-servis
...na detaile záleží.

- brúsenie schodov
- ošetrovanie pohľadových betónov
- renovácia terazzo a kamenných povrchov

0917 443 003 | info@lm-servis.sk
www.lm-servis.sk

EKOCENTRUM ČUNOVO SÚČASŤOU VIRTUÁLNEJ MAPY #EUGREENDEAL

Európska únia si dala za cieľ stať sa uhlíkovo neutrálnou do roku 2050, a k tomuto cieľu sa pridali aj regióny a mestá. S cieľom inšpirovať, ale aj prezentovať dosiahnuté výsledky v oblasti dekarbonizácie európskeho hospodárstva vznikla virtuálna mapa #EUGreenDeal. Jej iniciátorom bol Európsky výbor regiónov. Najnovšie sa v nej nachádza už aj Ekocentrum Čunovo.

„Teším sa, že popri významných európskych projektoch sa na virtuálnej mape objavilo aj naše Ekocentrum, ktoré vzniká v Čunove. Na realizáciu projektu bolo vyčlenených 4,7 milióna eur v rámci cezhraničných programov spolupráce s Rakúskom a Maďarskom. V takomto unikátnom environmentálnom a vzdelávacom centre vidím budúcnosť, nakoľko v kraji jeho existencia dlhodobo absentovala. Centrum podporí environmentálne povedomie obyvateľov, ale i fungovanie organizácií pre ochranu prírody, či cezhraničný turizmus a ekoturizmus,“ uviedol predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Juraj Droba.

NOVÉ VYUŽITIE ČUNOVSKÉHO KAŠTIEĽA

Ekocentrum vznikne rekonštrukciou čunovského kaštieľa. Po dokončení v ňom budú prebiehať rôzne workshopy, interaktívne environmentálne-vzdelávacie aktivity, letné tábory, tvorivé dielne, cezhraničné konferencie, či prírodovedné výstavy. Tieto aktivity priblížia verejnosti tému udržateľnosti a ochrany životného prostredia.

Príznačným pre tieto témy je chránené územie Lužných lesov, v oblasti ktorých sa kaštieľ nachádza. Návštevníci si tak nielen rozšíria svoje vedomosti v oblasti

Rekonštrukciou čunovského kaštieľa vznikne Ekocentrum. Po dokončení v ňom budú prebiehať workshopy, letné tábory či prírodovedné výstavy. | FOTO: Monika Kováčová / BSK

životného prostredia a klímy, ale budú tiež motivovaní zaviesť udržateľné postupy do svojho každodenného života. Projekt je financovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg SK-AT.

REVITALIZÁCIU PREJDE AJ PARK

Pri obnove kaštieľa v Čunove, ktorý pochádza z 18. storočia, sa

zároveň prihliada na zachovanie historicky cenných architektonických prvkov. Pri rekonštrukcii sa používajú technológie využívajúce obnoviteľné zdroje energie a adaptačné opatrenia. V rámci programu Interreg SK-HU prejde revitalizáciou aj okolitá záhrada.

Nové Ekocentrum otvorí svoje brány nielen pre obyvateľov BSK, ale aj pre celé Slovensko a zahraničných turistov, čím prispeje k rozvoju ekoturizmu a cezhranič-

ného turizmu. Taktiež bude zohrávať významnú úlohu pri rozvoji domácej a zahraničnej spolupráce. Pevnou súčasťou fungovania Ekocentra budú inštitúcie v oblasti ochrany prírody, ale aj organizácie venujúce sa prírodnému turizmu zo Slovenska i zahraničia.

Virtuálnu mapu #EUGreenDeal nájdete na cor.europa.eu/EN/

Michal Feik

ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ VRÁTME KNIHY DO ŠKÔL POZNÁ VÍTAZOV PRIŠLO TAKMER OSEMTISÍC PRÍSPEVKOV

Stačilo prečítať Pubovoľnú knihu a potom v krátkom texte objasniť, prečo si žiaci vybrali práve toto dielo a čo im prinieslo. Škôlkari mohli výtvarne stvárniť knihu, ktorú im prečítali rodičia, súrodenci alebo pani učiteľky v materskej škole, žiaci prvého stupňa si mohli vybrať a poslať obrázok, text alebo aj oboje. Princíp súťaže Vráťme knihy do škôl je jednoduchý, no jeho cieľ obrovský: prilákať deti a mládež k literatúre, ale tiež zistiť, ako je to s jej vzťahom ku knihám. Jedenásty ročník ukázal, že autori literatúry pre deti a mládež sa o svoj chlebič báť nemusia.

SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

V rámci projektu Vráťme knihy do škôl škôlkári, školáci a stredoškôláci prečítali viac ako štyritisíc rôznych kníh. | FOTO: Monika Kováčová / BSK

NAJPOPULÁRNEJŠIA JE STÁLE ĎURÍČKOVÁ

Do 11. ročníka projektu prišlo 7783 príspevkov, z toho 2773 kresbičiek a 5010 textov. Spolu sa do súťaže zapojilo 155 materských, základných a stredných škôl z celého Slovenska. Aj tento rok boli aktívnejšie dievčatá.

Súťažilo sa v piatich kategóriách: materské školy, základné školy, stredné školy, najaktívnejšia škola a Knižní anjeli, ktorí vedú mládež k literatúre.

Celkovo bolo prečítaných 4013 rôznych kníh. Medzi najpopulárnejšie patrili tradičné tituly Danka a Janka, Červená Čiapočka či Rozprávky o psíčkovi a mačičke.

Staršie ročníky opäť siahli po Malom princovi, Harrym Potterovi a kameni mudrcov či Zvieracej farme.

Medzi slovenskými autormi pre mladšie ročníky dominovala Mária Ďuríčková, Marianna Grznárová, Josef Čapek, Ada Žigová či Dana Hlavatá. Teenegeri zase siahali po domácich autoroch ako Zuzana

Šulajová, Veronika Homolová
Tóthová a Viola Fischerová.

DETI ČITAŤ CHCÚ

Najaktívnejšou školou bolo župné bratislavské Gymnázium pre nadané deti na Skalickej. Víťazkou v kategórii stredné školy sa stala Zuzana Antošová z Gymnázia L. Novomeského na Tomášikovej v Bratislave.

„Ukazuje sa, že čítať deti chcú. Dokonca mnohí aktívne píšú a rozvíjajú tvorivého ducha. Nieкто to má ako hobby, iný zase ako svoju výpoď. Preto podporujeme aj túto súťaž - lebo motivuje deti k čítaniu a buduje pozitívny vzťah ku knihám,“ povedal predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Juraj Droba na vyhlásení víťazov koncom apríla, ktorého sa zúčastnili aj spisovateľ a copywriter Andrej Csino, spisovateľ a autor podcastu s názvom „Aj ty môžeš písať“ Marek Vaňous a autor komiku Posledný Follower Martin Petro.

Súťaž Vráťme knihy do škôl zorganizovalo občianske združenie Učenie s úsmevom v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom, vydavateľstvom Ikar a vydavateľskou značkou YOLi.

Lucia Forman

ZÁUJEM O ŽUPNÉ STREDNÉ ŠKOLY RASTIE

Podaných bolo o tritisíc prihlášok viac ako vlani

Tento rok dostali stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) 16 577 prihlášok. V porovnaní s minulým rokom je to takmer o dvadsať percent viac. Na jedno určené miesto na župných školách tak pripadá v priemere 2,91 prihlášky.

„Posledné tri dekády bolo stredné odborné školstvo zanedbávané. Prítom dopyt po jeho absolventoch je obrovský. V roku 2018 sme naštartovali reformu

župného školstva a pracujeme na tom, aby boli odborné školy pre študentov atraktívne, kvalitné a moderné. Nárast počtu prihlášok o vyše tretinu za posledných päť rokov ukazuje, že sme na dobrej ceste,“ uviedol predseda BSK Juraj Droba.

Najžiadanejšie sú gymnáziá

Opäť sa potvrdilo, že tradične najväčší záujem je o gymnáziá, najmä o anglické bilingválne a o 8-ročné odbory. Medzi školy, ktoré majú najväčší počet uchádzačov, patrí Gymnázium Jána Papánka Vazovova, Spojená škola Pankúchova, Gymnázium Grösslingová a Gymnázium L. Novomeského Tomášikova.

Veľký záujem je aj o bilingválne odbory na stredných odborných školách – anglické bilingválne štúdium na Obchodnej akadémii na Dudo-

vej ulici a bilingválne štúdium v odbore technické lýceum na SPŠ elektrotechnickej na ulici Karola Adlera, na SPŠ strojnickej na Fajnorovom nábřeží a na SOŠ chemickej vo Vlčom hrdle.

Ďalšou skupinou škôl, o ktoré je vysoký záujem, sú elektrotechnické priemyslovky, najmä odbor programovanie digitálnych technológií a odbor informačné a sieťové technológie. Za nimi nasledujú školy umeleckého priemyslu.

Dlhodobu najmenší záujem je o učebné odbory so strojárskym a stavebným zameraním, ako aj o odbory zamerané na poľnohospodárstvo, ako napríklad záhradníctvo, vinohradníctvo či ovocinárstvo.

Lucia Forman a Michal Feik

SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

CENTRÁLNA ROZVOJOVÁ OS: AKÉ SÚ NÁZORY POSLANCOV?

Na marcovom zasadnutí bratislavského zastupiteľstva mestskí poslanci zobrali na vedomie čistopis urbanistickej štúdie, ktorá naznačuje, ako by mohla byť v budúcnosti využitá lokalita lemujúca budúcu trasu električky známa ako Centrálna rozvojová os (CRO) Petržalka.

Štúdiá, ktorú vypracoval tím architektov vedený profesorom **Bohumilom Kováčom** – a bude podkladom pre úpravy územného plánu hlavného mesta –, počíta s novou zeleňou, jedinečnými zastávkami, aj s ďalšou výstavbou.

Pri maximálnom využití daného územia by zastavanosť mohla dosiahnuť 14 percent, pričom 7 percent je zastavaných už dnes.

Hoci je to menej, než s čím počíta aktuálne platný územný plán Bratislavy, obyvatelia Petržalky sa obávajú, že divoká príroda, ktorá je pre os charakteristická dnes, zmizne a lokalita sa zmení na „Manhattan“.

Aprílové číslo Našej Petržalky prinieslo na tému urbanistickej štúdie rozhovor s architektom **Bohumilom Kováčom** a vedúcim referátu územného rozvoja a GIS na Miestnom úrade v Petržalke **Viktorom Kasalom**. Tentoraz noviny oslovili dvoch petržalských poslancov, ktorí zároveň sedia aj v bratislavskom zastupiteľstve. **Ján Karman** sa hlasovania o urbanistickej štúdii v bratislavskom parlamente zdržal, **Adam Sarlós** hlasoval za. Aké boli ich dôvody?

Na marcovom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci vzali na vedomie čistopis Urbanistickej štúdie

Centrálna rozvojová os mala byť architektonickou výkladnou skriňou Petržalky už od počiatkov budovania sídliska. | GRAFIKA: MIÚ Petržalka

Ján Karman (vľavo) | FOTO: Archív J. K.
Adam Sarlós (vpravo) | FOTO: MIÚ Petržalka

centrálnej rozvojovej osi (CRO) Petržalka. Pán Karman, vy ste sa hlasovania zdržali; vy, pán Sarlós, ste hlasovali za. Prečo?

Ján Karman (J. K.): Som jedným z desiatich mestských poslancov zvolených za Petržalku a vopred som avizoval, že takúto štúdiu podporiť nemôžem. Proti hlasoval aj starosta Hrčka. Naopak, osem ďalších kolegov hlasovalo za, takže štúdiá aj s jej odporúčaniami je dnes schválená a nemenná. Nepodporil som ju preto, lebo všetky jej pozitíva zatienuje nepochopenie potrieb Petržalčanov, umiestňovanie stavieb tam, kde podľa môjho názoru už nemajú čo hľadať a neakceptovanie veľkej časti pripomienok mestskej časti, ktoré sme schválili a podali ešte v minulom volebnom období.

Adam Sarlós (A.S.): Táto štúdiá je najkomplexnejšie participovanou urbanistickou štúdiou, akú mesto Bratislava spracovalo. V minulosti sa takéto niečo na mnohých územiach nepraktizovalo a výsledkom je divoká výstavba bohatých developerov kade-tade na úkor zelene a kvality života obyvateľov. Obyvatelia mali možnosť zapájať sa už v súťaži, kde jeden z členov poroty bol vybraný z prihlásených uchádzačov ako občianska kontrola procesu. Súčasťou participácie boli dotazníky, tematické prechádzky, či prerokovávanie návrhov s petičnými výbormi. Je to kvalitná štúdiá a Petržalka ju potrebuje. Pri hlasovaní som nemal žiadnu pochybnosť o podpore tohto materiálu.

Riešené územie:
1.62 km²
10.4% Petržalky

Dĺžka územia:
4260m
z 5300m Petržalky

Priemerná
šírka územia:
350m
300m šírka Draždiaka

Má podľa vás štúdiá problémové miesta?

A. S.: Štúdiá je rámcová a hovoriť o konkrétnych bodoch nemá zmysel. Práve konkrétnejšie body budú predmetom ďalších urbanistických prerokovaní v najbližších rokoch v zmysle zákona.

CRO nie je nová vec, hovorí sa o nej od počiatkov budovania sídliska. Ráta s ňou aj aktuálne platný územný plán Bratislavy – pričom dokonca umožňuje vyššiu zastavanosť lokality ako predložená štúdiá, ktorá by mala byť podkladom pre „nový“ územný plán. Myslíte si, že by sa od výstavby v tomto území malo upustiť?

J. K.: Áno. Petržalka sa nachádza už niekde inde ako pred päťdesiatimi rokmi, kedy bola centrálna os rezervovaná pre metro a plánovala sa aj intenzívna výstavba. Za ten čas sa z tohto územia stala prirodzená oddychová zóna a doslova kúsok divočiny uprostred najväčšieho sídliska na Slovensku. Želal by som si, aby sme sa teraz nachádzali v úplne opačnej pozícii. Čiže nie meniť územný plán, ktorý aktuálne povoľuje masívnu výstavbu, ale baviť sa o potrebách občianskej vybavenosti na území, ktoré je nezastaviteľné. Realitou je schizofrénia, kedy sa rozhodujeme medzi zlým riešením alebo statusom quo, ktoré je ešte horšie.

A. S.: Štúdiá nadväzuje na projekt elektríkovej trate, ktorá bude viesť pozdĺž Chorvátskeho ramena. Ako ste správne uviedli, súčasný územný plán dovoľuje oveľa vyššiu mieru zastavanosti. Štúdiá petržalskej osi dáva oveľa väčší priestor pre zelené plochy, než sa pôvodne na začiatku procesu uvažovalo, čo je veľmi pozitívne.

Myslíte si, že v prípade realizácie projektov, ktoré predkladá štúdiá, by prišlo k znehodnoteniu územia v okolí Chorvátskeho ramena?

J. K.: Toto územie je ako chyba v Matrice, miestami je znehodnotený a takmer v celej svojej dĺžke je aj zanedbaný. A paradoxne, aj tento stav prispel k jeho neopakovateľnej atmosfére. Zástancovia štúdie tvrdia, že navrhnutý päťdesiat metrov široký pás zelene vrátane vodnej hladiny Chorvátskeho ramena stačí a že jeho okolie sa vďaka doplnujúcej výstavbe zrevitalizuje. Ja som za, ale bez tej doplnujúcej výstavby. Človek je vnímavý tvor a je rozdiel, či kráčate chodníkom popri ramene s uhladenou zeleňou, kde v tesnej blízkosti stále vidieť a cítiť okolité stavby, ako keď sú vzdialené niekoľko desiatok metrov. Aj na prvý pohľad nefunkčný celok môže mať funkciu katalyzátora. Zelená plocha v celej šírke zorného poľa prispieva k našej duševnej pohode. Je to z môjho pohľadu hodnotnejšie ako suma za developerské zhodnotenie pozemku.

A. S.: Vzhľadom na to, že v štúdiu sa zachováva dominantný, 44-percentný podiel zelene, pričom navrhovaná nová polyfunkčná zástavba má zaberat' len 7 percent plochy, hovoríme o zhodnotení územia.

»
Štúdiá petržalskej osi dáva oveľa väčší priestor pre zelené plochy, než sa pôvodne na začiatku procesu uvažovalo, čo je veľmi pozitívne.
- Adam Sarlós

Objavili sa názory, že namiesto výstavby by bolo dobré vybudovať v lokalite veľký park. Aký je váš názor a dokázalo by sa oň mesto, respektíve mestská časť postarať?

J. K.: Mesto tvrdí, že takýto park je drahý na údržbu a častokrát sa to ilustruje na nákladoch, ktoré si vyžaduje Sad Janka Kráľa. Môžeme si o tom myslieť všeličo, ale starostlivosť o stromy a čistotu verejných priestorov je jednou zo základných úloh samosprávy. Pokiaľ by sa mesto nevedelo postarať o takéto územie, tak nech ho zverí mestskej časti, naši makači to zvládnu lepšie i lacnejšie. Myslím si, že skutočným dôvodom tejto argumentácie je fakt, že tieto pozemky majú v súčasnom rozvojovom územnom pláne nesmierne vysokú developerskú hodnotu.

A. S.: V území bude zásadný podiel verejnej zelene. Rovnako ako v prípade iných parkov a zelených plôch bude v správe Mestskej časti Bratislava-Petržalka alebo mesta.

Najväčším problémom je často nedostatočná informovanosť verejnosti. Boli podľa vás v prípade urbanistickej štúdie, Petržalčania dostatočne informovaní?

J. K.: Kreslenie štvorcov a farbičkovanie plôch v územnom pláne je málo uchopiteľná téma pre informačnú kampaň. A keď si k tomu pridáte písmenká, za ktorými sa skrývajú rôzne možnosti využitia územia a pomerne zložité identifikovanie plošnej zastavanosti a podlažnosti, tak je táto fáza plánovania veľmi ťažká pre predstavivosť bežných ľudí a príliš vzdialená od konečného výsledku, ktorý na tom území môže vzniknúť. A to je problém. Toto je totiž najdôležitejšie obdobie, kedy by sme sa ako spoločnosť mali vyjadriť k územiám, na ktorých nám záleží. Pretože ak už investor žiada o stavebné povolenie, tak je neskoro. Ak splní zákonné povinnosti, stavebný úrad nebude mať inú možnosť, len výstavbu povoliť.

Z pohľadu magistrátu bola informovanosť dostatočná. Pri štúdiu prebehla participácia a formálne boli splnené všetky kroky od prezentácie štúdie, cez proces pripomienkovania až po rokovanie s petičnými výbormi. Lenže napríklad na verejnej prezentácii v r. 2019 bolo primátorom Vallom sľúbené, že ešte prebehnú podobné prezentácie osobitne k jednotlivým sektorom, a to sa už nestalo. Rovnako výsledok ústupkov voči zástupcom

petícií spôsobil, že niektoré navrhované stavby zase ovplyvnia inú skupinu obyvateľov, a nový čístopis odprezentovaný nebol. Aj preto som na miestnom zastupiteľstve presadil, aby mestská časť zorganizovala verejnú prezentáciu novej verzie urbanistickej štúdie a jej odporúčaní pre zmenu územného plánu.

A. S.: V rámci pripomienkovania konceptov bolo znesených spolu 3435 reakcií, z toho 1456 námietok, 1397 požiadaviek, 451 konštatovaní, 80 pripomienok, 38 obáv, 13 ponúk na súčinnosť. Dohromady sa vyjadriilo 252 subjektov.

V podstate neexistuje väčšia a rozsiahlejšia participácia na akúkoľvek tému na úrovni Bratislavského kraja a pravdepodobne aj na celom Slovensku. Za mňa je toto dostatočne odkomunikované, každopádne, vždy sa dá urobiť viac.

Čístopis štúdie vzali mestskí poslanci na vedomie, začnú sa pripravovať zmeny Územného plánu hl. m. Bratislava. Do tohto procesu môžu zasiahnuť aj občania. Čo by ste im poradili?

J. K.: Ako som spomínal, urbanistická štúdiá je už nemenná a bude významným podkladom pre zmenu územného plánu. Na základe mojich desaťročných skúseností v komunálnej sfére tvrdím, že odtiaľ už budeme počúvať len to, ako sa už nič nedá zmeniť, lebo je to dlhý a komplikovaný proces a mali sme sa vyjadriť pri tvorbe štúdie. Ďalšia oficiálna možnosť pripomienkovania bude až po zverejnení návrhov zmien a doplnkov územného plánu. Je však potrebné uvedomiť si, že akceptované budú iba pripomienky odborného charakteru, takže niečo v zmysle „ja tu takú výstavbu nechcem“ nebude brané ani do úvahy. Jedine ak by hlas verejnosti bol dostatočne silný a zastúpený významným počtom Petržalčanov.

A. S.: Ak majú Petržalčania akékoľvek obavy a nevyjasnené otázky, nech sa neváhajú obrátiť kedykoľvek na magistrát hlavného mesta. Je veľmi dôležité sa o vývoji mesta rozprávať a verím, že diskusia o kvalite budúcnosti nášho mesta bude pokračovať aj naďalej v konštruktívnom duchu.

Martina Štefániková

Z PETRŽALSKEJ OBÝVAČKY PRIAMO K VÁM: ÚDRŽBA ODDYCH NEPOZNÁ. ZAPÁJAŤ CHCE AJ OBYVATEĽOV

Počas chladných mesiacov bojujú so snehovou nádielkou či námrazou na cestách a chodníkoch, počas tých teplejších ich zas zamestnáva predovšetkým kosba zelených plôch či údržba parkovísk. Ani zďaleka to však nie je všetko z bohatého zoznamu úloh, ktoré vykonávajú.

Reč je o petržalských pracovníkoch údržby, oficiálne zamestnancoch oddelenia správy verejných priestranstiev, ktoré vedie **Peter Slovák**. Práve hlava petržalskej údržby bola hosťom v poradí už 31. dielu podcastu **Z petržalskej obývačky**.

Druhým hosťom bol **Jakub Kuruc**, náruživý aktivista a dobrovoľník, rovnako tak poslanec petržalského i bratislavského zastupiteľstva.

PRECÍZNE ROZDELENIE PRÁCE

Oddelenie správy verejných priestranstiev aktuálne zamestnáva vyše 160 pracovníkov. Podľa **Slováka** je základom fungovania systém, ktorý má každá z vykonávaných činností.

„V našom tíme máme viacstupňové riadenie. Každý deň fungujeme na princípe viacerých pracovných skupín, pričom každá z nich má svojich riadiacich pracovníkov. Finálnym cieľom je vykonávanie úloh na patričnej úrovni,“ vysvetľuje.

Ako príklad uviedol partie zodpovedné za údržbu

Oddelenie správy verejných priestranstiev aktuálne zamestnáva 160 pracovníkov. Táto partia upravila okolie Draždiaka. | FOTO: Ivana Vrablová

petržalskej zelene - spadajú sem napríklad záhradníci - ale tiež pracovníci starajúci sa o detské ihriská či zálievku drevín. Na čele každej z podskupín je zodpovedný vedúci, tzv. predák.

KOŠE VERZUS VANDALI

Ďalšou obširnou agendou petržalskej údržby sú smetné koše, konkrétne ich pravidelné vysýpanie. V celkovom súčte ide približne o **660 smetných nádob**, ktoré sú od vlaňajška v novom a jednotnom kameninovom šate.

Napriek svojej hmotnosti a mohutnosti však prehrávajú boj so skupinkami vandalov. „Evidujeme prípady, kedy vyše stokilové koše hodili nespratníci do Chorvátskeho ramena. S určitou ideou ide o star, kedy to dotyční prebali s alkoholom,“ hovorí teraz už s úsmevom Slovák.

Podobný osud postihol aj koše na cigaretové ohorky – zo šestice osadených zostal v petržalských uliciach jediný. Kuruc, ktorý patril medzi otcov myšlienky ich osadenia, sklamanie neskrýva: „Tieto koše mali podnecovať kreativitu, veď obsahovali aj hlasovacie otázky. Inšpirovali sme sa Britániou, kde takýto koncept funguje a v minulosti boli takéto koše osadené aj v Rusovciach či Dúbravke. Bobužial, vandali si aj v tomto prípade našli spôsob, ako oborky vybrať, a to napriek viacerým zabezpečeniam proti poškodeniu.“

Rovnako osamotený zostal aj posledný nepoškodený kôš na elektroodpad, ktorý sa aktuálne nachádza v areáli Spojenej školy na Gercenovej ulici. „Ľudská vynaliezavosť je, bobužial, stále pred technologickým zabezpečením. Mrzí ma to, no zjavne ešte nie sme mentálne nastavení na samotný zber takýchto druhov odpadu,“ dodáva smutne Kuruc.

PODNETOV NA KOSBU UBÚDA

Prím v mestskej časti hrá aktuálne kosba, prvú fázu má úspešne za sebou. Mestská časť každoročne eviduje podnety na jej skorý, ale paradoxne aj neskorý začiatok – tentokrát, zatiaľ, v minimálnom počte. Nájst' kompromis je doslova nemožné.

Slovák vysvetľuje, že určenie začiatočného termínu kosby nezávisí od rozhodnutia jednotlivca. „O všetkom rozhoduje počasie a výška porastu. Naše plány často zmari dážď, ktorý jednotlivé fázy posunie o niekoľko dní či týždňov,“ hovorí.

V plnom nasadení je tento rok šesť partíí po približne piatich chlapoch zabezpečujúcich strojové kosenie. S ručným kosením im asistujú ďalšie tri partie. V lokalitách Lúky, Dvory a Háje teda každý deň stretnete po dve partie strojových koscov a štyroch chlapov s ručnými kosami.

Podnety od obyvateľov často smerujú aj na začiatok kosenia v skorých ranných hodinách. Pri teplotách nad 30 stupňov Celzia to však často inak nejde. „Po siedmej hodine ráno sú horúčavy často extrémne

vysoké a každým rokom sa to stupňuje. Z mojej aktuálnej, ale aj niekdajšej pozície zamestnanca úradu považujem takéto podnety za neopodstatnené,“ hovorí Kuruc.

CIEĽOM ZAPOJENIE OBYVATEĽOV

Petržalka nemá núdzu o šikovných dobrovoľníkov či dobrovoľníčky. Miestnemu úradu svojou aktivitou podávajú pomocnú ruku pri zlepšovaní kvality života v petržalských uliciach. Mestská časť rovnako vo svojom katastri eviduje viacero aktívnych rodičovských komunít.

V ďalších mesiacoch chce spoluprácu s obyvateľmi ešte prehĺbiť. „Naším cieľom je vyzvať občanov k participovaniu priskrášľovaniu okolia. Už teraz sa starajú o predzáhradky a svoje okolie, my im asistujeme pri odvoze bioodpadu. Priestor vidíme napríklad v maľovaní terasových zábradlí zo strany komunit či susedov, pričom mestská časť im bude materiálne i ľudsky súčinná. Ak by takéto aktivity obyvatelia vykonávali sami, ich výsledok by si dozaista viac vážili,“ verí Slovák.

Dávid Pavlík

Z PETRŽALSKEJ OBÝVAČKY PRIAMO K VÁM

Tento článok vznikol v rámci komunitného projektu mestskej časti Bratislava-Petržalka Z petržalskej obývačky. Celú túto epizódu, ale aj desiatky podobných audio a video rozhovorov nájdete na všetkých podcastových platformách, oficiálnom YouTube kanáli [@bratislavapetrzalka](https://www.youtube.com/@bratislavapetrzalka), ďalších sociálnych sieťach samosprávy alebo jej webe [PETRZALKA.sk](https://www.petrzalka.sk).

JEDINÝ FILATELISTICKÝ KLUB PRE DETI V BRATISLAVE NÁJDETE V PETRŽALKE

Aktuálne využíva priestory miestnej knižnice na Prokofievovej 5.

Krúžok mladých filatelístov vedie **Daniela Schmidtová** už dvadsaťtri rokov. Vystriedali viaceri priestorov, predvlni zakotvili v petržalskej knižnici na Prokofievovej 5. „Som za to veľmi vďačná. Knižnica nám priestory poskytuje zadarmo, takže náš krúžok môže byť bezplatný. Vlastne – za jedno euro ročne, čo je poplatok Slovenskému zväzu filatelístov,“ smeje sa Schmidtová.

Deti – a mládež, keďže oficiálne môžu byť v krúžku zaregistrovaní do 21 rokov – sa stretávajú dva dni v týždni. Pondelok je vyhradený pre starších, ostrieľaných, v stredu sa Daniela venuje tým menším. Záujem o filatelistiku vraj neokresali ani počítače, za ktorými

deti dokážu tráviť celé hodiny. Naopak, vedľa ich využiť pri svojej záľube a známky z celého sveta získat oveľa jednoduchšie ako kedysi.

Aktuálne má Daniela v krúžku 23 detí. Ak sa má, najmä tým mladším, venovať naozaj plnohodnotne, je to viac než dost. „Každé dieťa zbiera niečo iné, každé sa vás pýta niečo iné a vy neviete odpovedať všetkým naraz, prezerať si všetky albumy. Preto je lepšie, ak je detí menej,“ vysvetľuje.

KTORÉ SÚ VZÁCNE

Čo vlastne taký filatelistický krúžok obnáša? „Tých menších učím základy filatelie, dôležité pojmy, usmerňujem ich v tom, ako si vytvárať zbierky, vysvetľujem im, ktoré známky sú vzácnejšie ako iné a prečo. Cenné sú čisté, neopiečatkové známky – napríklad aj preto, že ich môžete stále nalepiť na list, z ďalšieho pohľadu sú cennejšie rýte známky ako tie tlačene ofsetovou tlačou,“ prezrádza. Mimochodom, práve

Daniela Schmidtová učí deti, ktoré známky sú vzácne. | FOTO: Ivana Vrabľová

v Petržalke žije jeden z najuznávanejších svetových rytcov a autor mnohých oceňovaných známok, **František Horniak**.

Malí filatelisti zvyčajne zbierajú zvieratká, rozprávky, autá, ale najčastejšie ich zbierky obsahujú všetko. „Nenútim ich, aby to zmenili. Zvyčajne sa ich spýtam, čo ich baví, čo radi robia a poradím im, aby tak smerovali aj svoju zbierku. Nechcem, aby sem chodili nasilu a s obavami, že musia robiť niečo, čo ich nebaví. Pracujeme pomaly, ale systematicky.“

FILATELISTICKÁ OLYMPIÁDA

Raz za rok sa môžu deti zúčastniť filatelistickej olympiády. Prezентujú exponát, ktorý pripravili – pri menších stačí, aby mal dve strany, starší ich musia mať aspoň šesťnásť. „Exponáty sú čosi ako tematické projekty so známkami,“

objasňuje Schmidtová. Vytvoriť exponát však neznamená len zoradiť pár známok na hárok papiera. Exponáty musia mať náležitú úpravu a tému, ktorú je treba prebrať zo všetkých strán. A zdokumentovať známkami.

Súčasťou olympiády je aj test. „Sú v ňom napríklad otázky, ako sa správne povie korešpondenčný listok, v ktorom roku a kde vznikla prvá známka na svete, ako sa volá známka, ktorá bola 1. 1. 1993 vydaná u nás, kedy sme prešli na euro, čo je to obálka prvého dňa, čo je to Pofis a podobne.“

ZNÁMKY ZA VEDOMOSTI

Menšie deti súťazia aj na krúžku. Malými, zábavnými súťažami ich Daniela nenápadne zasväčuje do tajov filatelie. Za správne riešenie si môžu vybrať známky. „Mnohí nám darovali zberatelia, ktorí

rušili zbierky, ďalšie mám k dispozícii vďaka tomu, že robím novinkárku Klubu filatelístov.“ K tzv. novinkárke sa dostanú všetky známky, ktoré na Slovensku za rok vyjdú – za tridsať rokov existencie republiky ich bolo vyše šesťsto. Na základe objednávok ich potom distribuuje členom klubu.

S deťmi pravidelne navštevuje filatelistické burzy na Slovensku, ale aj v Brne či v Prahe. Nové známky však získavajú aj iným spôsobom – cez postcrossing. „Ide o medzinárodný projekt. Keď sa doň prihlásite a pošlete pohľadnicu komukoľvek z komunity s vašim kódom, on ten kód zaregistruje a následne vyskočí ďalšiemu postcrosserovi, trebárs v Amerike. Ten vám potom pošle pohľadnicu so známkom svojej krajiny. Ja som už za dva roky takto poslala a dostala vyše 400 pohľadníc.“

VEĽKÁ VÝSTAVA V BRATISLAVE

Vďaka systematickému a sympatickému prístupu vychovala Daniela Schmidtová viacero úspešných filatelístov. Za najväčší úspech považuje účasť dnes už vysokoškolačka Juraja Šrojfa na Európskej výstave vo Fínsku.

Najbližšie sa s jej „odchovancami“ môžete stretnúť na Národnej filatelistickej výstave s medzinárodnou účasťou Bratislavafila 2023, ktorá sa bude konať od 1. do 4. júna v Slovenskom národnom múzeu na Vajanského nábřeží v Bratislave. O medaily sa bude uchádzať 150 exponátov, návštevníci uvidia aj svetové rarity ako prvú poštovú známku na svete z roku 1840, Modrého Maurícia z roku 1848, ale aj prvý poštový listok sveta použitý na pošte v Prešporke v roku 1869.

Martina Štefániková

FAKTURÁCIA ZA TEPLU: JEDNODUCHÉ VYSVETLENIE ZLOŽITÉHO SYSTÉMU

Vzhľadom na turbulentné obdobie v cenách energií si naši klienti môžu klásť otázku, koľko vlastne platia za teplo, prečo práve danú sumu, prípadne riešia, akou metodikou im je fakturovaná dodávka tepla. Tieto otázky sú aktuálne predovšetkým po doručení faktúr, resp. zálohových platieb na vyššie sumy od správcovských spoločností v porovnaní s rokom 2022.

Podme si preto spoločne prejsť celkový systém fakturácie tepla z pohľadu konečného spotrebiteľa, ktorým sú v našom prípade domácnosti.

KOMU DOMÁCNOSTI PLATIA ZA TEPLU

Medzi našou spoločnosťou a domácnosťami je blízka prepojenosť, keďže teplá voda a tepelné médium, ktoré im cirkuluje v radiátoroch, sú vyrobené a dodávané spoločnosťou Veolia. Avšak domácnosti, resp. bytový dom, štandardne zmluvne zastupuje správcovská spoločnosť, ktorá má priamy obchodný vzťah a komunikuje s našou spoločnosťou.

Práve správcovská spoločnosť dohliada na úhrady nami vystavených faktúr za dodávku tepla a teplej vody. Na základe predpokladanej ročnej spotreby a stanovenej jednotkovej ceny tepla vám správcovská spoločnosť určuje zálohové platby pre byt.

Správca dostáva od našej spoločnosti každý mesiac faktúry za objekt ako celok, ktoré nám uhrádza ako náš obchodný partner, zastupujúci vlastníkov bytov a nebytových priestorov vášho objektu. Zálohové platby sa snaží nastaviť tak, aby boli primerané spotrebe a cene energie. Za teplo teda platíte našej spoločnosti, ale sprostredkovane cez správcovskú spoločnosť.

ČO JE ZÁLOHOVÁ PLATBA

Ide o predpis mesačnej zálohovej úhrady za užívanie bytu, prípadne nebytového priestoru, ktorého súčasťou sú aj platby za teplo na vykurovanie a za teplo na prípravu teplej vody. Zálohové platby sú súborom nákladov energií za dodávky pre byt, spoločné priestory a i., ktoré sú zmluvne riešené vcelku pre bytový dom a správca ich potom rozpočítava medzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa zmluvne dohodnutých podmienok.

ZA ČO DOMÁCNOSTI PLATIA A AKO SI TO SKONTROLOVAŤ

Domácnosti majú informácie o platiach za teplo po rozpočítaní nákladov za nehnuteľnosť, ktoré sú merané pomerovými meračmi tepla a sú umiestnené priamo na

radiátoroch. V prípade teplej vody je to zase bytový vodoměr na teplú vodu, na základe ktorého správca vypočíta spotrebu teplej vody podľa podielu na celkovej spotrebe objektu.

Domácnosti si vedú skontrolovať svoje pomerové merača v byte (v čase odpočtu) a porovnať si ich s tým, čo správcovská spoločnosť uviedla vo vyúčtovaní za byt. Ak si chcú overiť celkové náklady objektu za teplo, správcovská spoločnosť je povinná sprístupniť faktúru za teplo, prípadne aj zmluvu o dodávke a odbere tepla, kde sú celá schéma a spôsob fakturácie detailne popísané.

RÔZNE CENY TEPLA: AKÝ JE MEDZI NIMI ROZDIEL

Návrh ceny tepla je schvaľovaný Úradom pre reguláciu sietíových odvetví (ÚRSO) na základe kalkulácie všetkých nákladov na jeho výrobu a distribúciu od našej

spoločnosti. Takto je schvaľovaná tzv. maximálna, resp. určená cena tepla, ktorá pre dané obdobie znamená cenový strop.

V priebehu roka však domácnostiam často fakturujeme cenu tepla, ktorá je nižšia ako maximálna cena tepla (schválená ÚRSO) – to je takzvaná fakturačná cena tepla. Po ukončení roka domácnostiam zasielame vyúčtovaciu faktúru, v ktorej je výsledná cena tepla. Tá zohľadňuje skutočné oprávnené náklady, na základe ktorých má koncový odberateľ po vypočítaní rozdielu oproti fakturačnej cene tepla buď preplatok, alebo nedoplatok.

Z ČOHO SA SKLADÁ CENA

Cena tepla je dvojzložková. Jedna časť zohľadňuje všetky náklady výrobcu a dodávateľa na spotrebované energetické nosiče, ako je napr. zemný plyn, biomasa a podobne, potrebné na výrobu tepla ako takú, ale aj na spotrebu technologických hmôt, elektrickej energie a i. Ide o **variabilnú zložku ceny tepla** (eur/kWh), ktorá sa násobí nameranou spotrebou skutočne odobratého tepla v kWh (údaj z fakturačných meračov).

Položky, ktoré súvisia so samotným prevádzkovaním všetkých tepelno-technických zariadení sústavy CZT, ako napríklad opravy, údržba, investície, nájomné, poplatky za znečistenie ovzdušia, revízie kontroly, mzdy pracovníkov a iné režijné náklady, sú súčasťou **fixnej zložky ceny tepla** (eur/kWh), ktorá sa násobí **regulačným**

príkonom (kW). Ten sa počíta pre každé odberné miesto zvlášť, platí na celé regulačné obdobie (aktuálne 2023 – 2027) a vypočíta sa ako podiel skutočne dodaného množstva tepla v roku 2021 a počtu hodín 5 300.

ČO DODAŤ NA ZÁVER?

Veríme, že toto vysvetlenie pomôže našim odberateľom, teda domácnostiam, lepšie sa zorientovať a pochopiť problematiku tvorby a fakturácie cien za teplo a teplú vodu.

Prípadne otázky môžu domácnosti smerovať na našich kolegov, špecialistov, ktorí radi a kvalifikovane poradia na telefónnych číslach **0906 105 207** alebo na e-maile kliekt@veoliaenergia.sk.

Viac informácií k tejto téme ale aj o našich aktivitách môžete nájsť na našej webovej stránke www.veoliaenergia.sk.

Peter Višvader,
špecialista podpory predaja,
Veolia Energia Slovensko, a.s.

AKO SA VYRÁBA TEPLA

NAHLIADNITE DO KOTOLNE POČAS DŇA OTVORENÝCH DVERÍ

Spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a. s., opäť otvorí dvere v jednej z petržalských kotolní. V sobotu 24. júna 2023 privíta Petržalčanov, ale aj širokú verejnosť na Dni otvorených dverí pred kotolňou pri križovatke Furdekovej a Starohájskej ulice.

Po minuloročnom podujatí, keď kotolňu navštívilo rekordné množstvo návštevníkov, budú aj tento rok pripravené zaujímavé aktivity. Špecialisti z obchodného a z prevádzkového oddelenia spoločnosti budú pripravení odpovedať na všetky otázky a priblížia tak fungovanie centrálného zásobovania teplom malým aj veľkým.

„Počas prehliadky kotolne sa návštevníci dozvedia viac o procese výroby tepla a teplej vody, ktoré z kotolne putujú ďalej do ich domácností. To, ako sa dá moder-

ným spôsobom súčasne vyrábať teplo aj elektrická energia, priblíži opis zdroja kombinovanej výroby energie, tzv. kogeneračnej jednotky. Zaujímavosťou a lákadlom budú špeciálne bicykle, prostredníctvom ktorých si návštevníci môžu vyskúšať, koľko vlastnej energie je potrebnej na rozsvietenie žiarovky, na ohrev teplej vody či na prípravu chutného smoothie,“ dodáva Lucia Burianová, senior manažér pre komunikáciu a marketing.

V súčasnosti spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a. s., zásobuje teplom a teplou vodou takmer

40-tisíc petržalských domácností. Petržalský systém aktuálne tvorí 20 aktívnych kotolní, pričom jedna kotolňa zásobuje v priemere asi 1 900 domácností. Systém centrálného zásobovania teplom naša spoločnosť v bratislavskej Petržalke prevádzkuje od roku 1993.

Mária Hlaváčová,
online špecialista pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

INZERCIA

CHCETE VEDIEŤ, AKO SA VYRÁBA TEPLA A TEPLÁ VODA?

Deň otvorených dverí na kotolni

SOBOTA

24. jún 2023

13:00 - 20:00 hod.

na križovatke Furdekovej
a Starohájskej ul.
(pri Dostihovej dráhe)

 VEOLIA

V MÁJI ZAZNIE V ZRKADLÁČI JAZZ, JÚN BUDE PATRIŤ FOLKLÓRU

Hoci sa letné počasie tento rok hlási akosi lenivo, dni sa predlžujú bez ohľadu na počasie a petržalský Dom kultúry Zrkadlový háj tomu prispôsobuje aj svoj – opäť bohatý – program.

PET JAZZ 2023

Koniec mája bude patriť 29. ročníku druhého najstaršieho jazzového festivalu na Slovensku, **PET JAZZ 2023**, ktorý predstaví aktuálne trendy slovenskej jazzovej scény.

V sobotu **27. mája od 19:00** sa okrem headlineru **Triple Jump**, projektu jedného z najvýraznejších jazzových gitaristov a skladateľov **Michala Bugalu**, predstavia **Mário Belák Session feat. Ondrej Krajňák** a ich „tribute“ saxofonistovi Kennymu Garrettovi s fenomenálnym **Mattiom Müllerom** za bicími. Privítame aj víťaza súťaže Jazz START UP v kategórii Živé vystúpenie – **THE BUREAU** – a, samozrejme, aj víťaza otvorenej výzvy Hľadá sa jazz.

„Vyberali sme z jedenástich kapiel, ktoré odpovedali na našu výzvu. Na každej je niečo, čo by bolo dobré vyzdvihnúť, no vybrať môže len jeden. Dnešný hudobný trend mladých ľudí je občas trochu jednotvárnny, napriek tomu je tam kapela, ktorá prekvapila a zaujala,“ hovorí hudobník a predseda poroty Vlado Vizár (Traditional & Revival Band).

„PET JAZZ je výborný festival, lebo ponúka jazz najväčšiemu súľisku na Slovensku, čo je z môjho pohľadu pedagóga veľmi dôležité. Rovnako ako priestor, ktorý dostali vďaka Hľadá sa jazz aj menej etablovaní hudobníci,“ hodnotí člen poroty, jazzový hudobník a pedagóg **František Báleš**. „Niektoré prihlásené projekty zneli rockovejšie, iné boli mainstreamové... Čo však vnímam, je značný prvok elektronickej hudby v súčasných trendoch,“ dodáva.

PRIHLÁSTE SA DO DENNÉHO LETNÉHO TÁBORA

Počas leta sa v **DK Zrkadlový háj** a **CC Centre** budú od pondelka do piatku konať denné tábory pre deti vo veku od 6 do 14 rokov. Ešte

stále máte možnosť prihlásiť ich do turnusov v **DK Zrkadlový háj**, kde sme v spolupráci s **Dennetabory.sk** otvorili dva tematické tábory: **TRAJA PÁTRAČI** a **PARKOUR**.

Pri použití kupónu s kódom „**petrzalka20**“ získate zľavu v hodnote 20 €.

Viac informácií o letných táboroch nájdete a prihlásiť sa môžete na KULTURAVPETRZALKE.SK.

DEŇ DETÍ NA IHRISKU ROVNIANKOVA

Popoludnie plné hry, zábavy a športu pre malých aj veľkých Petržalčanov sa po roku opäť vracia na ihrisko Rovniankova. **Vo štvrtok 1. júna od 16:00 do 19:00** čaká deti tanečné vystúpenie **ŠK Juventa**, zábavný

hudobný program s **Funny a kamarátmi**, zumba pre deti, súťaž v skákaní vo vreci, detské dielničky, jazda na poníkovi, obhliadka hasičského auta, basketbalový turnaj a mnoho ďalšej zábavy.

Milou pozornosťou pre všetky ratolesti **bude cukrová vata a pukance zdarma**. Moderátorom podujatia bude **Maroš Szalay**.

Medzinárodný deň detí v Petržalke sa koná pod záštitou starostu Mestskej časti Bratislava-Petržalka Jána Hréku.

Deň detí si petržalské ratolesti vlani užili, bohatý program ich čaká aj tento rok. FOTO: KZP

FOLKLÓR ZO ZÁRIEČIA

Piatok **2. júna o 18:00** prinesie do **DK Zrkadlový háj** tradičný folklór z Považia, presnejšie z Púchovskej doliny, v podaní folklórnej skupiny **Záriečanka**. V rámci

Večera autentického folklóru predstaví bloky piesní a tancov zo **Záriečia**. Okrem krásnych krojov, ktoré si členovia vyšívajú sami, sa skupina preslávila trojhlasným spevom. Večer autentického folklóru sa koná pod záštitou starostu Mestskej časti Bratislava-Petržalka, Jána Hréku.

Kultúrne zariadenia Petržalky

Folklórna skupina Záriečanka sa preslávila trojhlasným spevom. | FOTO: FSK Záriečanka

POČÚVADLO OPĀT NAŽIVO!

KNIŽNICA Herci **Judita Hansman** a **Martin Kaprálik**, herečka a spisovateľka **Zuzana Cigánová** (Špaky v trní, Dost' dobrý dom), spisovateľ **Peter Balko** (Vtedy v Lošonci, Ostrov), speváčka **Katarína Málíková**, ale aj **Táňa Sedláková** z OZ Zrejme či liečebná pedagogička **Miriám Halamičková**

budú hosťami šiesteho pokračovania obľúbeného projektu petržalskej knižnice Počúvadlo.

Projekt, ktorý počas jedného večera prepája hudbu s čítaným slovom a diskusiami, sa takmer po dvoch rokoch opäť uskutoční naživo. Môžete si ho vychutnať v **piatok 26. mája od 17:00 do 21:00 v pobočke knižnice na Prokofievovej 5.**

Okrem zaujímavých hostí a bohatej nádielky literatúry divákov čaká hudobné prekvapenie a súťaž o knihy z vydavateľstiev **Odeon.sk** a **Slovart.**

VÝSTAVA TU A TERAZ PREDSTAVÍ SÚČASNÝ ČESKÝ KOMIKS

Kde sú tie časy, keď sa česká komiksová tvorba točila okolo legendárnych Rychlých šípov či zvieracej partie Čtyřlístka! Komiksová scéna našich západných susedov sa po roku 1989 dynamicky rozvíja, a to nielen v tvorbe pre deti, ale aj pre dospelých (Alois Nebel, dielo Jaroslava Rudiša a Jaromíra Švejdíka, alias Jaromíra 99, sa dokonca dočkalo filmovej podoby).

Výstava ponúka desať osobností súčasného českého komiksu, ktoré intenzívne publikujú najmä v poslednom desaťročí. Predstaví tvorbu a najsilnejšie príbehy autorov ako **Pavel Čech, Jaromír 99, Jiří Grus, Karel Jerie, Štěpánka Jísllová, Lucie Lomová, Karel Osoha** a ďalších.

Výstava, ktorú pripravila Miestna knižnica Petržalka, **pobočka Prokofievova 5** v spolupráci s Českým centrom v Bratislave, **potrvá až do 2. júla.**

PETRŽALSKÉ SÚZVUKY FERKA URBÁNKA

Už len čosi vyše mesiaca ostáva na to, aby nádejní **neprofesionálni autori a autorky prózy či poézie** bez rozdielu veku a skúseností prihlásili svoje básne, poviedky, rozprávky, ukážky z noviel či románov do 34. celoslovenskej literárnej súťaže **Petržalské súzvučky Ferka Urbánka 2023.**

Pripomíname, že špeciálnou kategóriou tohto ročníka je aj Cena starostu MČ Bratislava - Petržalka, ktorou bude ocenené dielo s tematikou Petržalky. Súťažná kategória je vyhlásená k 50. výročiu začiatku výstavby sídliska, ktoré si pripomíname tento rok.

Literárne práce posielajte na mailovú adresu **nemethova@kniznicapetrzalka.sk** do **30. júna 2023.**

júna 2023 budú mať všetky deti do 10 rokov, ktoré ešte registráciu nemajú alebo už dlhšie v petržalskej knižnici neboli, **ročnú registráciu na detských a rodinných pobočkách úplne zdarma.**

A ešte čosi - **na pobočke Furdekova 1** čakajú na malých čitateľov v tento deň aj súťaž o ceny.

Miestna knižnica Petržalka

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ V KNIŽNICI

Hľadáte pre svoje ratolesti malý a múdry darček k MDD? Kúpte mu darčekový čitateľský preukaz do ktorejkoľvek z rodinných či detských pobočiek petržalskej knižnice.

Aby toho nebolo málo, malým darčekom príspeje aj petržalská knižnica: **Vo štvrtok 1.**

MALIAR NIELEN PETRŽALSKÉJ KRAJINY

Gustáv Mallý je témou ďalšej z prednášok Petržalskej akadémie vzdelávania

„Inšpirovaný tvorbou Martina Benku, aj on sa pokúšal o vlastnú verziu monumentalizácie ľudového žánru. Jeho maliarstvo dosiahlo svoj neskorý vrchol v období pred a po polovici 30. rokov 20. storočia, paradoxne v pomerne zrelom veku, po päťdesiatke,“ prezrádza o Gustávovi Mallom kunsthistorička **Katarína Bajcurová.**

Jeden zo zakladateľov moderného slovenského maliarstva v Petržalke prežil dvanásť rokov a zachytil ju na mnohých obrazoch.

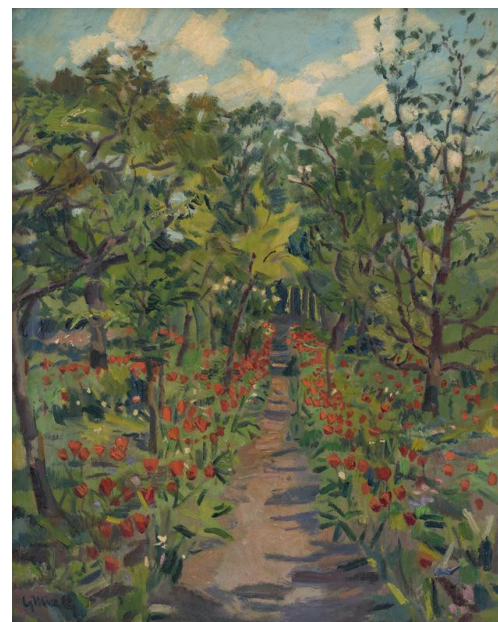
Na jeho počesť pribudla v roku 2020 v areáli bývalej Matadorky Ulica Gustáva Mallého.

Viac o jeho živote i tvorbe sa dozviete na prednáške **Kataríny Bajcurovej, Gustáv Mallý, maliar nielen petržalskej krajiny** a prírody, vo štvrtok **1. júna 2023 o 17:30** v pobočke petržalskej knižnice na **Prokofievovej 5.**

Petržalská akadémia vzdelávania

Bezplatný vzdelávací projekt Miestnej knižnice Petržalka z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Na PAV sa môžete prihlásiť na mailovej adrese **nemethova@kniznicapetrzalka.sk** alebo na tel. č. **02/62 52 01 89.**

Miestna knižnica Petržalka

Gustáv Mallý prežil v Petržalke dvanásť rokov, zvečnil ju aj na mnohých obrazoch. | FOTO: webumenia.sk

“BÝVAM
V PETRŽALKE,
POZNÁM JU
A **MÁM TO TU
RADA**,”

PREDÁVATE
ALEBO
PRENAJÍMATE
SVOJU
NEHNUTEĽNOSŤ?

**PREVEDIEM VÁS
CELÝM PROCESOM
JEDNODUCHO
A BEZ STAROSTÍ.**

OCENENIE
VAŠEJ
NEHNUTEĽNOSTI
ZADARMO

**KOMPLEXNÉ
REALITNÉ SLUŽBY
S DÔRAZOM
NA VAŠU
SPOKOJNOSŤ**

JUDr. Veronika Pfundtnerová
realitná maklérka
+421 905 619 358
pfundtnerova@bosen.sk

UNIKÁTNY PROJEKTOVÝ DEŇ UČÍ DETI SPOLUPRACOVAŤ NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE LACHOVA ROZVÍJAJÚ „MÄKKÉ ZRUČNOSTI“

Čo najvtipnejšie a najinvenčnejšie odprezentovať danú tému tak, aby sa divák zabavil aj poučil. To je v skratke podstata Projektového dňa, ktorý na Základnej škole Lachova organizujú pravidelne už viac ako pätnásť rokov. Hlavnými aktérmi sú žiaci 2. stupňa, divákmi – a zároveň porotcami – mladší spolužiaci a učitelia.

„*Šlo vtedy o spontánny nápad na stmelenie detských kolektívov. S kolegami sme mali pocit, že na škole nie sú žiadne podujatia, kde by sa decká vedeli zomknúť, zosúladiť a niečo spolu vytvoriť,*“ hovorí učiteľka **Renáta Hebertová**, jedna z iniciátorov tohto jedinečného projektu.

Súťaží sa v dvoch kategóriách: piatáci a šiestaci a zvyšok 2. stupňa. Témy Projektového dňa sú zvolené dva mesiace pred Dňom D, na ich výbere sa podieľajú žiaci. Stvárniovali už profesie, národy Európskej únie či hercov. Tento rok mali za úlohu pripraviť si pätnásťminútovú prezentáciu na tému **Rozprávky**.

NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE

„*Robíme to v rámci žiackeho školského parlamentu. Je to úžasná akcia, decká sa na to tešia. Ako tému pojmu, je úplne na nich. Všetko si však musia urobiť sami – napísať scenár, zohnať alebo ušit' kostýmy, vyrobiť scénu,*“ vysvetľuje Hebertová. „*Kulisy robia na výtvarenej výchove, na ostatných bodinách môžu posledný týždeň pred prezentáciou nacvičovať scenár. Deň pred samotným projektom sa deti neučia, venujú sa dotiabnutiu posledných detailov.*“

Projektový deň realizujú na ZŠ Lachova už pätnásť rokov. Tentoraz boli témou rozprávky.
FOTO: ZŠ Lachova

Pre deti je Projektový deň zábavný, ale najmä užitočný. Totiž bez toho, aby si to uvedomovali, učia sa dôležitú vec – spolupracovať. „*Podujatia ako je Projektový deň podľa mňa nie sú brou, ale neformálnym vzdelávaním. Deti vďaka nim získavajú takzvané soft skills, mäkké zručnosti, ktoré by sa inak v škole asi nenaučili – učia sa tímovú prácu, projektový manažment, rozvrhnutie činnosti, umenie kompromisu, ale tiež dohodnúť sa či vyjednávať,*“ hovorí petržalský poslanec a člen školskej komisie **Milan Polešenský**. „*Je to aj o tom zapojiť každého, aj spolužakov, ktorí sa zvyčajne neprejavujú, sú tichší, nenápadní. Deti to učí akceptovať iné názory, byť k sebe tolerantní,*“ dodáva Hebertová. Projektový deň veľmi pomáha aj integrovanými žiakom – konečne sú naplno v kolektíve, ukážu svoje kvality a schopnosti.

NAJLEPŠÍ DEŇ ŠKOLY

Aj keď vyhrať môže len jeden, odmenení sú všetci. „*Máme veľa cien, aby nikto nebol sklamaný – napríklad diplom za najkrajšiu výzdobu, tanec, herecký či kaskadérsky výkon...*“ približuje Hebertová. Tento rok sa Projektový deň konal koncom apríla. Ako píše ZŠ Lachova na svojej stránke: „*Naše triedy na 2. stupni sa zmenili na rozprávkový svet filmových štúdií: Šmolkovia nás rozosmiali, Harry Potter nastúpil do Rokfortu a v Noci v múzeu ožili všetky exponáty. V rozprávke V hlave sme sa zoznámili so všetkými emóciami a Kevin v Sám doma ochránil dom pred zločincami.*“ Víťaznými tímami sa stali žiaci 5. C a 9. A.

Martina Štefániková

BEŽECKÝ OVÁL ČÍSLO PÄŤ VYRÁSTOL NA GESSAYOVEJ

Dlhodobým cieľom Petržalky je postupná obnova jedenástich školských areálov.
FOTO: Ivana Vrabľová

Skvelá správa pre bežeckých nadšencov.

ŠPORT V Petržalke vyrástol už piaty zrekonštruovaný bežecký ovál v areáli škôl v správe mestskej časti. Po ZŠ Tupolevova, ZŠ Nobelovo námestie, ZŠ Dudova a ZŠ Lachova si tentokrát bežecké tretry môžete otestovať na **ZŠ Gessayova**.

Petržalka tak úspešne pokračuje v naplňaní svojej vízie. Jej dlhodobým cieľom je postupná obnova jedenástich školských areálov, ktoré majú slúžiť na športové vyžitie nielen žiakov, ale aj verejnosti. Otvorené a sprístupnené tak budú pre rôzne športové aktivity všetkým vekovým kategóriám Petržalčanov.

Finiš v závere apríla

Práce na vybudovaní bežeckého oválu zahájil zhotoviteľ ešte koncom októbra 2022, v závere novembra ich prerušili nevhodné klimatické podmienky. Po ich opätovnom naštartovaní v predposledný marcový deň boli finálne ukončené v závere apríla.

Mestskú časť práce stáli vyše 256 000 EUR. Ich výsledkom je štvordráhový ovál s celkovou dĺžkou 200 metrov. Jeho súčasťou je aj stometrová bežecká rovinka, ale tiež rozbežisko a doskočisko pre skok do diaľky či trojskok.

Oficiálne otvorenie na Deň detí

Ovál, ktorý je už teraz prístupný širokej verejnosti, sa dočká aj oficiálneho otvorenia. Žiaci a žiačky Základnej školy Gessayova 2 si svoje športové zručnosti otestujú na Deň detí 1. júna, ešte predtým ale bude ovál oficiálne otvorený aj za účasti významných postáv slovenskej atletickej scény.

Viac informácií zverejní mestská časť pred zahájením podujatia prostredníctvom svojich komunikačných kanálov.

Dávid Pavlík

PETRŽALSKÍ TENISTI BODUJÚ AJ ZA HRANICAMI

Český Rakovník aj grécke Atény.

To sú destinácie, v ktorých Petržalku opäť fantasticky reprezentovali mladé talenty z Tenisového klubu (TK) Petržalka.

ŠPORT Medzi 24 pozvanými najlepšimi hráčmi do 12 rokov z celého sveta na turnaji v Aténach nechýbal ani **Max Lorinčík**. Medaila z toho síce pre člena TK Petržalka nebola, bilanciou 2 výhry a 2 prehry však rozhodne nesklamal. Nabral tiež dôležité skúsenosti do ďalších turnajov.

Na ďalšom medzinárodnom turnaji potešil **Andrej Adamovič**. Mladý talent TK Petržalka vybojoval na podujatí najvyššej kategórie v Rakovníku skvelé druhé miesto.

Dávid Pavlík

SUDOKU NA VYPLNENIE PRÍJEMNÝCH JARNÝCH VEČEROV

slovart

Čísla v správnom poradí z oboch zelených riadkov či stĺpcov nám zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do 4. júna. Do predmetu správy uveďte heslo SUDOKU. Tento mesiac hráte o knihu od Dominika Dána **Dáma kontra strelec**.

						1	
	1		5			6	4
						3	
		4	3	6		7	
3	2					5	6
5	6		1				3
	7						9
			4	1		7	
							4

		5		9	3	4		1
	8							
	1					8	5	
		1		8				6
				9				1
						7		
	9			7	4			
			6				7	
								9

„Smrť vo vojne spôsobuje zlosť a nenávisť na obidvoch stranách bez ohľadu na všetky ušľachtilé ideály. No s prírodou je to inak.“
(dokončenie je v tajničke)

slovart

Výherkyňou tajničky z čísla 4/2023 sa stáva **Miroslava Adamuščinová**, výhercom sudoku **Jaroslav Filip**.

V májovej tajničke hráte s vydavateľstvom Slovart o knihu pre fanúšikov poviedok s názvom Slepá vrba a spiaca žena, z ktorej pochádza text tajničky. Držíme palce!

Pomôcky: Alrai, dos, Adao, Jelei	Podvedie	Rozprávkové obludy	Čira tekutina	Irena (dom.)	2. časť tajničky	Ofúkní dymom, očaď	Tlapa, zvieracia noha
Bo obesený (expr.)							
Letopis							
Značka ruských áut					Vozne 1. a 2. triedy		
					Staby		
Aircraft Carrier Alliance				Adela (dom.)			
				Otesané brvno			
1001 ríms. čísl.			Kežmarok (EČV)			Športová hra na ľade	Nigérijské sídlo
Predložka vedľa			Rozsievala				
Autor: Blah.	Spolu	Tankový pluk (skr.)	Poučenie, odporúčanie	Akože	EČV okr. Košice		Časť básne
					New York (skr.)		Doska na zlomeninu
3. časť tajničky						Čert, satan	
						Vrodená schopnosť	
Protiklady						Staroslov. knieža	
						S príchut'ou soli	
Pomôcky: biont, Alase	Lopta mimo hry	Dovnútra			Posielala (bás.)		Extrasystola (skr.)
		Opak svetla			Hviezda v súh. Kefeus		Zvonil (expr.)
Air-to-air (skr.)				Pozdrav na Havaji			Skonzumuje
				Mal vedomosti			Tuk (odb.)
Rozum, dôvtip			Vlhkosť v pôde			Rímskych 55	4. časť tajničky
			Váľajú			Bytová jednotka	Temrava
Hostinec, krčma						Organizmus	
						Snivalo sa	
	EČV okresu Jičín (ČR)	Portugalské sídlo				Trocha nasypem	
		Lieh				Taliansky aperitív	
Rieka v Malajsku					Staré umenie		
					Vzdiali sa		
Uctieval, vážil si					Opoj, omám		Deň (angl.)
					Kypri zem		Jodid draselný
	Spisová skr.			Obliekli			Line Build Out (skr.)
	Omotaj			Strážne dom. zvierá			Azidotymín (skr.)
Osobné zámeno			1. časť tajničky				Citoslovce nezáujmu
			Lutécium (zn.)				Olej, na recepte
Česká nádvka					Dar, po latinsky	Jasné osvetlenie horizontu	
Zakladateľ Ilie					Ženské meno (24.5.)	Rozsiahla rovina	

Odpovede zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do **4. júna 2023** v predmete správy uveďte slovo Tajnička.